

An American newspaper, printed in the Windish language, promulgating American ideas and principles to liberty loving Windish race
Published every Friday

AMERIKANSZKI Szlovenecov Glász

AMERICAN WINDISH VOICE

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JANUARY 13, 1922, AT THE POST OFFICE AT BETHLEHEM, PA. UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

VOL. IV. LEJTNITECSAJ.

BETHLEHEM, PA. — PITTSBURGH, PA. — BRIDGEPORT, CONN. NOVEMBER 21, 1924.

No. 47.

Nájvékse i nájbole rasürjene vendzke novine vu Zdrüzensi Drzsélaj, steri vszáki réd vu Ameriki zsvoucsi vendov szlisnoszti szlüzsi.

Szhája vszáki pétek

Velko premenývanye bode vu Zdrüzensi Drzsél zvoņejnyy poszlov politiki

Znábidti vu prísesztnom leti Amerika tüdi pripozna Szovjetski Ruszoszki ország. — Vu szenátusi je Borah prejdnyy vezér, kí je vörník ruszosz-koga pripoznanya.

Washington, D. C. — Vu amerikanszkom politicsnom zsvlejnij nouvi vrszt trousta-jo tiszti, kí politicsno zsvlejnije z-pazkov szpévájajo.

Vu szenátusi ona takzvána nouva gárda, stere voditel je Borah szenátor, kí je szenátusa zvoņejnyy poszlov komiszi-je predsedsnik, z-onov predpravkov odprávla, ka doszta ponovlenya prineszé notri vu szenátus, po táksoj formi namejni premeniti Amerike doszedásnyo zvoņejnyo politiko.

Mogouese je, ka sze vu szenátusi zse vu prísesztni trej meszeczaj akcia zacsne za doprinesávanye te nouve vidme, ali mogocno je tou tüdi, ka isztinszka ponovlenoszt sze szamo po márciusa 4-om lekho csáka.

Borah szenátor je ete keden v-pondelek vözglászo tou, pokojnoga Henry Cabot Lodge szenátora na szpoumenek gledoues je trno mogouese, ka vu etom periodusi zse nede vrsenio szvoji vidmov na doprinesávanye.

Borah prej tou naminyáva, ka pred szenátus propoziczió predlozsi, stera de tou porácsala, ka Zdrüzensi Drzséle naj pripozna Szovjetski Ruszoszki ország.

VECS JE RAZPITANYA KAK PA ZSENIDVI

Vu 1922-om leti sze ji vecs razpítalo vu Ameriki, kak sze pa ozsenilo.

Washington, D. C. — Census Bureau glásnyé rédno od trno intereszántni pítany, pridátkov i problémov obracsuna. Census Bureau-ja nájnovejse vodávanye z-szenídvami i razpítanyom oprávla.

Po vküper szpárvleni pridátka je brezi vszáke dvojnószti lekho knostatejra, ka vu Zdrüzensi Drzsélaj, koncsimár vu 1922-om leti, je razpítanya raesun véksi bio, kak pa híszni zákonov.

Razpítanya raesun je 11 percentov véksi, kak prvejse leto, zájenno zsenídví raesun szamo 8 percentov. Nájvéksi rázloosek je vu Nebraska drzsé lí bio poszküeni. Tú je 25 percentov bio véksi razpítanya raesun, kak zdávanya raesun.

Census Bureau je rédno níkséféle zamerkanye nej meo návade k-szvojm pridátka prikapesiti. Ali eto pout je lekar za dobro najso, ka naj vtrgne z-nígdasnyov návadov.

Census Bureau tak právi, ka je toj na vszáko formo neprápravnoj sztávi po vszákoj mogocnoszti tou bio zrok, ka szo nistere drzséle tákso právdoprineszle, po steri szo tiszti pár, steri je vu hísztno namejnosztpouti, isztinszko na ospotanye posztavili.

Glásziti zse morejo na prisztótnoj biroviiji, nyigova iména morejo trí kedne vóobejsena bidti kancelaje na sztejni — szamo potem sze lekho glászijo za zsenídvno dovoljenje.

Z-recsjouv: oblászti szo vu vszáko formo na tom bilé, naj ozsmétijo zsenídví. Koncsimár

Borah-a nakanejnje je tou, ka pripoznanya doub sze naj prizpodobno zgodí, kakda je Anglija, Francuski ország ino drügi országi pripoznali szovjetsko vládo. Rávnót persze bi Zdrüzensi Drzséle tou tüdi naglasúvala, ka szovjetsko vládno formo ník ne drzsi za zselno ino z-Ruszoszki országom valon diplomácijszko dotikanye bi vu níkako formo nej znamenítalo od Zdrüzensi Drzsél sztráni tou, ka szovjetsko vládno formo za dobro szpозна i za prípravno drzsjí.

Vu onom pripetzej, esi Hughes zvoņejnyy miniszter dozhaváli z-szvoje esészti, stero szo lekho szkoron za szploj gvísno vzeme, te sze od vláde sztráni szkoncsa ona zasztávka, stera je szovjetske vláde pripoznanya na pouti bíla.

Vu szenátusi brezi dvojuványa vu rejes príde szvetszke biroviije pítanye tüdi, ino on násztaj, steroga Ameriki vu tom pítany naglasúvati trbej.

Tüdi tak vu znameniti zvoņejnyy problémov raesun príde z-razorozsenyom pítanyom prikapeseno dugoványé, rázloosni problémi i mirovni kontraktuske.

szo sze vrsenili mladéne od-tirati. Nájme tiszte, kí med szramezslívi lüdi fajto szlüzsi. Zoucsi tomí szo pa pred razpítanye níkséféle zasztávke nej posztavili. Z-steroga tou szhája, ka szo razpítati nakanécsi mirovni i brezi zasztávke lekho naszledúvali szrdeá zselejnye, stero szo vu hísztno sztpou-piti nakanécsi nej mogli vesiniti.

Razpítanya nájvéksi raesun sze vu Washingtoni pripeto.

Tou tüdi má szvoji temelni zrok, právi Census Bureau-ja glásnyé. Tou je te zrok, ka szo vu Washingtoni olejsali razpítanye. 60 percentov je véksi bio vu tom leti razpítanya raesun, kak vu prvejsem.

Prekmurje

Pod szgornym iménom szmo ete keden zacsnoli vjavlati vu nadaljaványi od kédna do kédna edno historio od prekmurszki szlovenecov, stero je szpíszao Dr. M. Slavíc, ljubljanszki profesor. Vu tom szpíszanyí je doszta intereszántnoga naprejádno, od steroga je med nami esce nicsce nej maio i nej esteo vu níkséféle historiji. Naprej vö-zglászimo, ka za tiszto, ka je vu tom szgodovinszkom szpíszanyí naprejádno, níkséféle podgovornoszti ne vzememo na szábe, rávnótak níkséga komentára, zamerkanya keoj nemo píszali, jedino szamo za intereszántnoszti volo prinscsémo vu nasi novinaj. Mi nemremo szlej-diti za tiszti pridátka, ka vu kelkom szo autenticsni, verjétni, ali vu kelkom nej. Mi na tou gledoucs popólnoma na neodvísenom násztá-ji sztojimo ino nasi estejouszi delo je prevrszti tisztoza szpíszanya sztanovitoszt.

Vszém estejousim porácsamo vu pazko tou szlovenszko szgodovíno, od stera je esce nicsce nej meo prílike csteti.

Redúelsztno.

CHARLES SCHWAB-A VELKE PREDPRAVKE

Detroiti, Mich. — Vu preminoucsi dnévaj szo táksi glászi prisli, ka Charles M. Schwab, poznáni ocelni krao vu velkoj meri vu automobilno trzstvo zacsne. Ednoga hípa detroitske automobilne fabrike namejnijo dvouje neszmerno vjedínanye doprineszti.

Prvo vjedínanye bi neszmerno detroitsko automobilov fréme rédjénya fabriko násztavilo z-10 million dollárov fundamentum kapitálisom. Drügo znábidti od toga esce dvakrát bi vékse mére bílou ino prílike dalou "nasemi" ocelnomi králi na tou, ka naj szpuni szvoje dávnisnye nakanejnje ino naj sze vgnejzdi vu detroitskom trzstvenom zsvlejnij tüdi.

Drügo vjedínanye, stero bi sze pod Schwaba vodítelsztnom zgoudilo, vu szvojoj bívozsti bi országa edno nájvékse násztavo doszégno. Schwab, kak sze esúje, szvoje predpravke namejni vu krátkom cajti szkousz doprineszti.

JEZERO POTVORNI LÜDI VU CHICAGI

Vu Chicagi je policájsztno blüzi 1000 lüdi préjali doli po vársi, kí szo vszi potvorni z-káksim bínom, kak gemblarje, touvájje, svindlarje itd. Pred biroviijo ji posztávijo vszej jezero.

KA POMEJNI BUSINESS CARNIVAL?

Bethlehemszki trzsci, kakti vu North Side, tak vu South Side zdaj decembra 2-ga, v-tork zacsnejo tak imenúvani Business Carnival, steri de trpo do decembra 5-ga, do pétká. Toga Carnival-a cio je tou, ka vszi Bethlehemszki trzsci ponízajo szvoje cejno na blági, ka naj nej szamo Bethlehemszko lüdsztno falej küpi blágo, nego z-okrogline tüdi notri prídejo küpúvat, zvoņejnyy lüdjé.

Bethlehemszki Advertising Club sze je doszta trüdio na tom, ka naj trzsee i Bankoszke esesztníke vküper szpárví na tou, ka naj navküpno delajo za té cio. Bethlehemszki Banki do tüdi rávno na tou vrejmen vodávali onim lüdem tiszte peneze, stero szo szi lüdjé cejlo leto notri noszili na sparavnoszt vu tak imenúvani Christmas Saving Club, stere suma vöznészé okouli pou million dollárov vu etom vársi.

Trzsci vu tom deli szvoji tao tak vözvemejo, ka do konkore-rali eden prouti ovomi, steri de lepse meo oukna gori okinesene. Prviva dvá vecséra do lüdjé prílike meli viditi vu ouk naj vsze felé cejne i blágo i tam do küpúvali. Steri trzsee de meo nájlepse oukna gori okinesene vu obojem kak vu lepoti, tak vu cejnaj tiszti dobí lejpi dář.

Kak sze zdaj zse kázse navdüsenoszt meo lüdsztnom, od toga sze zse lekho oszoudi, ka tá Carnival odaja velki nászhaj doszégne i Bethlehemszko lüdsztno doszta falej dobí blágo, kak pa gda koli predetim. Blágo de rávno tákse kak zdaj, ali falej sze dobí záto, ár te doszta na ednouk vodádoj i trzscem je tou tüdi doszta vrejdnó, gda na gouszti dobíjo dobíesek, esi gli máloga ali dönok vecs raesuna kak pa velki dobíesek pa na rejtki. Bethlehemszki i okrogline lüdjé zdaj dobíjo velko vrejdnoszt za málo cej-
no.

COOLIDGE PREZIDENT JE TRNO ZAHVÁLEN AMERIKANSZKIMI LÜDSZTVI

Prezident "prouszno, sztanovitno" zahválnoszt povej amerikanszkom lüdsztni za ono velko vüpažen, stera sze je szkázala pri odebrányi. — Coolidge escé szlüzsi-
ti amerikanszkoza lüdsztna priloznoszt

Washington, D.C. — Coolidge predsedsnik je "prouszno sztanovitno zahválo" tolmacso amerikanszkom lüdsztni za ono vüpažen, stero szo prikázali kre nyega ino stero szo ob prílike zdajnyega odebrányta tak povídno poszvedosili.

"Popolno za nemogocno drzsim — je pravo prezident med vecsim — ka bi na Zdrüzensi Drzsél predsedsznike esészti zamnenitoszt gledoucs z-potrebnoj moesjouv mogoucsi bio vözdignoti. Nega postenyá, stero bi od toga nácsise moglo bidti, nega odgovornoszt, stera bi od etoga véksa bíla. Ino tou postenyé i odgovornoszt je tém vékse, esi szi na tou míszim, ka amerikanszkoza lüdsztna kaks prestímáni tao je szpadno na méne.

Drügo nemrem csiniti, kakda z-prousznimi, sztanovitni reesámi povém zahválnoszt amerikanszkom lüdsztni. Jasz szam jedíno szamo szlüzsbénik vu bozsega szkrbnosejnja rouki. Szamo eden cil poznám: szlüzsi mojo domovino: i moje domovinesare.

Vu szpunýványi moje duzsnozsti drügo nemrem prosziti od amerikanszkoza lüdsztna, kak tou, ka naj vu prísesztnoszti tüdi z-priszpodobnov szimpátijov szpévájajo mojo delavnoszt, kak vu preminoucsom. Amerikanszkoza lüdsztna k-trejnószti sze obrém ino oblübim, ka drügo ne vzemem na szébe, kak tou, ka bom amerikanszko lüdsztno szlüzso. Drügoga cíla neman, kak országa dobrouto naprej pomocsi.

Tou je nej drügo, ka je Mr. Coolidge guesao, kak szamo prázne recsi, brezi vszákoza programa frázištno. Szploj esúidno je od ednoga táksega velke esészti oszobe, ka niti z-ednov recsjouv ne szpomené od szvojeja programa, kakda je nej guesao od toga pred odebrányom, rávno tak ne guesí zdaj, gda je zse odebráni. No vej je kre edne sztráni isztina tou, ka on nemre dati níkséga programa, ár nyemi Morganje i drügi kapitalisti zse dájo program, steroga de on vörnó szpunývavo, záto on nemre dati naprej níkséga programa, kak szamo prázne fráziške recsi, z-sterimi sze amerikanszko lüdsztno vözadovolí, ár sze je k-tomi privadilo od nigda maio od postenejsi lüdi, esesztníkov, kí szo dáli lüdsztni program ino tisztoza szo vu véksem táli tüdi drzszali, ali cajti sze premínyávajo, zsnými vrét lüdjé tüdi ino dneszden je zse vsze nacsí, kak je pa inda bílou vu Ameriki.

HARDINGA VDOVICA JE NEVARNO BETEZSNA

Pokojnoga Hardinga prezidenta vdovica je od pár kednouv tezszo betezsna ino je od dnéva do dnéva szlabejsa, tak ka zse trno malo vüpanya májo doktorje, ka bi jo mogoucsi bílf obvarvatí zstíki.

NE PIJÉJO TRNO SOFT DRINKE

1921-ga leta szo vecs trosili na brezi alkoholno pítvino, kak preminouese leto

Od steri maio je zavéznszka szüha právda vu zstitek sztpou-píla, szo tiszti fabrikantje, kí szo brezi alkohola pítvino rédili, neszmerne peneze szlüzsilí. Vszáki je tou míszlo, fabrikantje tüdi, pa publikum tüdi, ka soft drinkov fabrikantje za krátek cajt mutlimilliárdoske bodejo.

Ali tak sze vídi, ka sze tou prorokúvanye nej szpunilo.

Zdaj nájzadnyics sze vöpokázalo, ka szo soft drinkov fabrikantje vu preminoucsom leti 11,000,000 dollárov menyé szlüzsilí, kak vu 1921-om leti.

Census Bureau-ja edna zdaj vodána statisticsna tabela od toga poszvedocsi, ka vu Zdrüzensi Drzsélaj szo lüdjé 1921-ga 237,627,791 dollárov potrosili na brez alkoholno pítvino, dokécs vu 1923-om szamo 226,188,562 dollárov.

Ali zoucsi z-tém lekar nature mineralne vodé i szeleera vecs zácsajo píti vu Ameriki. 1921-ga szo lüdjé 108,366,799 dollárov potrosili na rázloosno mineralno vodou i szelcer, dokécs vu 1923-om leti 142,595,723 dollárov.

Ka pa naj bi esce tou vözraesunali, za kelko vrejdnoszti alkoholne pítvine: vína, píve, palinke itd. sze szpijé za edno leto vu Zdrüzensi Drzsélaj, tou bi esce szamo bíla edna mrszka suma, prohibiciji na véksó díko.!

NEWARK, N. J.

Szlovenszke Evang. Gmajne Glászi

Szlovenszka Evangelicsanzs-ka Gmajna, stera sze je pred pár meszeci násztávila vu Newarki, vu blíznyí dnévaj dobí charter, po sterom aktivno zacsne szvojo funkeijo. Ta nouva gmajna blüzi 140 kotríg má vu tom krátkom cajti, kak sze je násztávila ino zeszte vövidejnje, ka sze te raesun za krátko vrejmen poredno povéksa.

Cérkevno szlüzso Rev. Szmodis István farar, vu Bethlehemi tüdi poprejko poznáni nas rodjenik szpunývavo, kí vu Perth-Amboy-ji N. J. májo szvojo szlovenszko gmajno. Vu Newarki vu slovaeskoj cérkvi drzsjío bozso szlüzso na vöoznamejnyno vrejmen.

Ta mláda Gmajna do eti maio do 1000 dollárov vrejdnoszti má; no esi bár je tou lejpi zneszek, ali vecs, doszta vecs bi tüdi lekho mejla, szamo ka je tou nájvéksa falinga, ka nemajo potrebnojga vküpd-rzsánja, kakse bi mogli meti. Ali skoda, dneszden níndri ne-nájdemo lejppoga, mirovnoga vküpd-rzsánja med nami szloveneci, ár sze vszpeovszédi szvájjejo, nad kaksemkoli málom, niti rejesi nej vrejdnom deli, ino toga skodo jedíno szamo lüdsztno esúti.

Novembra 22-ga, v-szoboto do velki bál drszali za gmajne naprejéjnje ino kak je vövidejnje po vszákom znamejnij, te bál sze trno dobro poszrecsi.

Gyülejs vszáki meszec májo, na sterom szo szkoron vszáko pout navzoucsi Szmodis farar tüdi. Zselejmo doszta szreese ino nászhajno, lejpo naprejéjnje i blájzsni mér toj mládoj szlovenszkoj gmajni.

RÁZLOCSNI GLÁSZI

Armistitium-a dén szo zsvetili preminoucsi tork po cejloj Ameriki, persze officialno, rávno té, gda je vu Philadelphiji eden generális na bojno drasztó mladéne. Ob toj prílike je Price generális, drzsélszke milicije zapovednik velki gouvov drzsao, vu sterom je med vecsim etak pravo visisolszkom mladéncem: "Zdrüzensi Drzséla de pá sla vu bojno ino ví, pojbbe, lekho vö vzemete szvoji tao zsnýé, esce prvle, kak bi doszégnoj tiszto sztaroszt, vu steroj szam zdaj jazs." Tüdi rávno zdaj sze príprávla zavéznszka vláda na tou, ka do vu pridoucsójo bojni zszenszke rávno tak pobérali notri vu bojnszko szlüzso, kak moske. Z-recsjouv: vu Ameriki officialno mér szvetíjo té, gda sze na novejsó bojno príprávlajo.

Vu lajnszkom leti je petnáj-szetéro amerikanszki persoun esisztoga profita vise 100 million dollárov zneszlo vö po lasztivnom notrivadlúvanyi. Med nyimi vodi Rockefeller z-27,960,000 dollárami, kí z-bajcarov, zseleznszki delavcov, olíjevo indusztrije i szkoron tak povejdano z-vszákeféle indusztrije delavcov zozsmése vö té neszmeri dohotek od leta do leta, ka pa esce doszta drügi táksi kapitalistov dohotki zneszéjo vö. Ino tou je szamo notrivadlúvani dohotek. Tej 15 persoun lejtni profit bi zadozta bio 100,000 delavcom i nyuve familje na goridrsánje. Táksi plutokratje szo lekho áldúvali millione na tou, ka naj Coolidge-a odeberéjo nazáj za prezidenta, vej sze nyim tou obilno povné za krátek cajt.

60 reditelov szo pouzvali na Tühom Oceáni prírdjeni marinarszki manóver.

Sésztdeszetim reditelov de szigurna duzsnozst kapitalizmusa i militarizmusa zapouved szpunývavati, gda do mogli propagálivati novoga oborozsenya potrejbino ino drasztiti na prísesztno bojno, stero zse nanes nej trno szkrivno moesno kühajo i príprávljao vszpeovszédi. Lepou vövídimo... ali záto poszvetímo mérvézanye.

Nathan Leopold, poznáni millionárszki vmorec je zse avanszejro vu temlici.

Profeszor je gráto vu temlicskoj souli, ino kak je temlicski direktor vözglászo, vu blíznyem rávno táksa szreca doszégne nyegovoga pajdása, Richard Leoba tüdi. No, vej do sze doszta dobroga vcsíli drügi robí od tejava vmorca, naj je na nyidva zavüpana ta esész. Dönok májo nászlad millioni, esce vu temlici tüdi. Z-tém dogotkom sze dönok poszvedocsi ona sztára prílicsna rejes, ka: Goszpoud je lí goszpoud esce vu pékli tüdi!

TESTAMÁLIS OD 10 DOLLÁROV

William H. Weaver, New York, je szamo 10 dollárov vrgao szvojm erbasom, ali ober toga je tüdi testamálivo. Zsni je szamo eden dollár poroucsó, dokécs hcséri, Mrs. Eleanor Harris-i, stera vu Brooklyni prébiva, 9 dollárov.

AMERIKANSZKI Szlovenčov Glasz

AMERICAN WINDISH VOICE

Bell Telephone 2940 Száko pizsamo poslité
512 East Fourth Street, Bethlehem, Pa.
SZHAJA VSZAKI PÉTEK - PUBLISHED EVERY FRIDAY
Published by the American Windish Publishing Co., Inc.
John Hassai, Secretary. Joseph Korpics, Business Manager.

NAPREJPLÁCSATI CEJNA: SUBSCRIPTION RATES:
Na edno leto \$2.00 For one year \$2.00
Vogrszko domovino ... \$3.00 For Hungary \$3.00

"Entered as second-class matter January 13, 1922, at the post office at Bethlehem, Pa. under the Act of March 3, 1879."

PREKMURJE

Predgouvor

Tej redouvje od Prekmurja szo správine rázloesni napredáványi i nagouvorov, stere szam ji meo vu Prekmurji z-nakanejnóm, ka sze zjedíni i okrejpi pri prekmurszki Szlovencaj národná obesútnoszt ino obesútnoszt vkúpnosztí z-drúgimi Szlovenci ino Jugoszlávceami poprejtko. Zató namejnim, nistere recsi, stero szo drúgim Szlovencom poprejtko znáne, na príliko od karantánszki Szlovenčov. Prekmurci szo nej meli národní soul, ali szamo vogrszke, nej szo meli kulturní drústvov, szploj níksi národní násztav. Nisese nyim nej mogo ino tídi nej szmeo kaj táksega povedati. Cilou vszáki narocsník kníg drúzsbe szv. Mohorja je bio politicsno potvorjeni, tak, ka je zse tezszo bilou dobiti poverjenika za tou drúzsbo; vej je poverjenik bio právi národní mantrík. Národnó delo med prekmurszkimi Szlovenci je bilou szilno otezkoueseno, szkoron ka onemogoeseno. Zse kríesanye: "Zsívio!" sze je přegányalo kak domovineodája.

Vougrí szo zabránili vszáko dotíkanye prekmurszki Szlovenčov z-drúgimi Szlovenci ino szo gájili míszel, ka szo prekmurszki Szlovenci vu národnóm dugoványi níkej polnógá poszebnógá, szlísi bár Szlovencom, nego nej isztí národ z-isztim jezíkom, ali z-níksim poszebnim sztárim "vendískim" jezíkom. Pri vogrszkom lídsztva steti 1890-ga leta szo escse bíli steti Szlovenci vu szvojoj rubríki z-napíszom Szlovenci ali Vendi. 1910-ga leta szo ji djáli vu rubríko "Drúge národnosztí", vu steroj szo steti tídi eigánji. Tak szo seseli zbrízati szlejd Szlovenčov.

Tou míszelnozt poszebne prekmurszke "národnosztí" je zasztoupala cilou vogrszka delegácija na mírovnoj konferenciji vu Párizsi 1919-ga leta. Nyéni zvedávanez za Prekmurje, szrejdneszki professor Mikola Sándor vu Budapesti, rojeni z-Pícone (po pravíci z-Petrovec) vu Prekmurji, je povdárjao (tajio) tou míszel, ka bi dokázao, ka Prekmurje etnográfzko (néprajz) ne szpádne k-Jugoszláviji. Profeszor Mikola vödáva vezdaj irredentístíesne novíne "Domovíno", (zse dávnó szo přemíno) vu prekmursesíni z-vogrszkím právpíszanyóm, stero sze odávajo zlástí vu Monostri ino vu Radgonyi. Tídi vu Ameríki zhájja, od steri mao je Prekmurje jugoszlávzsko, przszpodobná novína "Szlobodná Reics" vu vogrszkom díhi za tam zsvíouese prekmurszke rodjeníke. Dokées szo prvle seseli Vougrí prekmurszke Szlovence dírektno zatajiti ali zploj szkríti med "drúge" národnosztí, ino nyim szo nej vödáváli níti ední novín ino nej dáli níti edne soule, nyim vödávajo vezdaj li vees glaszíla vu prekmursesíni!

Ljubljana, jun. 4, 1921.

M. Slavič.

1. Jugoszlávi ali Szloveni

Denésnyi Jugoszlávi: Bolgárje, Szrbi, Horvátje i Szlovenci szo bíli escse vu 6. sztouletji po Krisztúsovím rodjenóm eden národ z-íménóm "Sloveni". Naszelíli szo sz ob Dúnaji ino szo szi oszvojlí Balkán do Jadranszkgoga (Adriai) mourja. Gda szo odí-

sli Lagobardi vu Itálíjo, szo sze od 563-ga leta dale zácsali Szlovenci naszeljívati po denésnyoj domovíni Szlovenčov. Zaszedli szo do szta vees szvejtá, kak ga májo dneszdén. Zavzéli szo csesesz Száve, Dráve, Móre i Rábe. Bíli szo tísztohá hípa vu nasoj Krájusz koj, Isztríji, Goríski, Benecsi-ji dó Taljamenta, po cejloj Karintíji vu táli Tírolszkgoga níkak do Toplaskoga poula, vu táli Solnograske, po cejloj Stajerszkom, vu táli Zgornje i Dolnje Ausztríje pa na záhodnom Vogrszkom prouti vzhodí ino szeveri do Dúnaja, gde szo przíli vkúper z-Csesoszlováki.

Vszí tí Szloveni med Csrním, Egejszkím ino Jadranszkím mourjom pa vu alpeski krájínaj (tartomány) ino na záhodnom Vogrszkom szo bíli národnosztá cejlota, stera je guesála vees ali menye isztí jezík. Ali do zjedínjenya kákse vkúperne drzselé nej przílo. Nameszto vkúperne politicsne jednote sze je razvíjalo cejli réd máli drzselíc (országov). Tak nahájamo vu 8. ino 9. sztouletjji pri alpeski Szlovencaj szlovenszko knezsovíno (szamosztójno vladársztvo) Karantáníje vu nízsávi rímszke Pannoníje sza knezstívala szlovenszka knéza Pribína i Kocelj, vu Posavji i Primorji nájdemo drzselé, stero szo sze ímenívalé horvatske, ino júzsno od nyí drúge, stero szo ji ímenívali szrbszke. Nájjúzsnejsi del Szlovenčov szo podjármíli mongolszki Bolgárje, kí szo pa převzéli szlovenszki jezík podjármíni Szlovenčov, pa tak nasztavíli páli nouvo szlovenszko králesztvo, stero sze je zvalou bolgarszko.

Bolgarszko, szrbszko i horvatszko drzselésko zjedínjenye je obvarvalo na true vszej prítivníski napádov szvojo drzsvnoszt, csi tídi vesázi szamo po ímíni. Szloveni vu Karantáníji ino vu Pannoníji pa szo zgbíli szvojo politicsno szamosztójnoszt.

2. Karantánszki Szlovenci

Vu zácsétki 8. sztouletjta je bíla vu Karantáníji z-szredíscem vu denésnyoj Koroski (Karinthia) szlovenszka szamosztójna vojvodína (vajdaság). K-Karantáníji je szpadno szvojesasz tídi szrejdnyi i szeveríni del Stajerszkgoga. Med 743 ino 748. letóm je proszo szlovenszki karantánszki knéz Borut némszke Bajorec, ka bí nyemi pomágali odbítí Obre ali Avare, kí szo seseli pobítí Szlovence. Bajorec szo nyemi pomágali; zató pa je posztáo od nyí viszécsí ino je mogo z-Bajorecí vréd pripoznati visíso oblásztkí frankovszki králov. Vu zagvísnoszt szvoje vörnosztí je dao Borut szvojezá színá Gorazda ino níkséga Hotímira kak tálníka na bajorszki dvor.

Gorazd ino Hotímír sza sze na Bajorszkom szeznaníla z-rcsesanszkom verov pa posztánola navdúseníva krseseníka. Po ocsévnój szmrti, okouli 750. leta, je vládáo vu Karantáníji vojvoda Gorazd prví krscesanszki szlovenszki knéz, kí je pri szvojem trílejtínom vládányi, kakda nyegov naszledník Hotímír, navájao krscesanszko vero med karantánszki Szlovenci. Krscesanszki míszionárje szo priláali zlástí z-Solnográda, gde je bílou szedelíesne púspekíje tídi za Karantáníjo. Júzsni-szlovenszki kráji pa szo dávlali szvoje krscesanszke blagovesztí-níke od oglejszki patriarehov.

ino produkálívatí, ka szmo mogoucsí i na stero szmo szpodobní, naj sze escse bole csemeríjo tísztkí bojdíkaj líudjé, steri proutí delájo vszákomí tísztkí, stero je dobro, lejpo i plemeníto, ali stero nyim ne szprávi personszko přestímánye, díko i haszek.

Z-szvojoj odvísenosztí voj od Bajorszkgoga országa szo przíli karantánszki Szlovenci 788. leta dírekt pod frankovszko oblásztkí Karla Velíkoga, kí je toga leta pridruzó Bajorszki ország szvojoj drzselí. Pod pazkov frankovszki králevszki namesztníkov pa szo vládali escse nadale domácsi szlovenszki knézi kak Inko, Pribíslav, Semíka, Stojomír i Étgar. Franki szo raztégníli szvojo oblásztkí tídi csesez drúge Szlovene, vzhodno ino júzsno od Karantáníje. 818-ga leta sze prítouzso Ludwig, kí je bio vojvoda na horvatskom Posavji, pri frankovszkom králi Ludvígi Pobožsnóm páli nesloveszko posztoupanje králevszkgoga namesztníka, furlandszkgoga grancísnoga grofa. Ar je níka nej doszégno z-tozsbov, sze je szvado naszledívajoucséga leta pa je zácsno bójno proutí Frankóm. Za zavézníke je doubó velkí del Szlovenčov i szrbszke Tímocásne. Tak szo sze 819. i 820. leta združíli Szlovenci, Horvátí i Szrbi prví krát vu vkúperne politicsno organizácíjo. Nászhaj te organizácíje je cilou nej dugo trpo, pa íntereszántno je, ka sze je tou zse tékrát poszkúszílo, kaj sze je po 1100 letí szpunílo, nájmre zjedínjenye Szrbov, Hor-

vátov i Szlovenčov vu edno drzseló 1918-ga leta. Nakanejnye sze nej poszreclílo. Szlovenci szo sze mógli zse 820. leta páli podati. Ludwig sze je drzso escse do 822-ga leta. Gda je bio zagrljeno vmorjeni, nakanejnje je veszényeno bílou.

Tou poneszrecesno nakanejnje je melo zlástí za Szlovence szlábó poszledívanje. Fránki szo zácsali meszto domácsi knézov nasztávlátí némszko grofe. Karantánszki Szlovenci szo pogúbáváli převédnomá bole szvojo politicsno szamosztójnosztí; med lídsztvom pa sze je zácsalo ponémcevanje, tak ka szo sze Szlovenci zgbíli vu bole dálejsnyí, nej tak gouszto naszeljeni krájínaj, gde szo sze vríníli Némcí.

Osztáneak szlovenszke szamosztójnosztí vu Karantáníji je bílou sztálo szedelíesce karantánszki ali koroski vojvod po szlovenszkom kmétszvtí na szlávní Goszposzvtzski pou-laj pod Krnszkom gorov, szeverno od Celovca (Klagenfurt) Habsburg Ernest Zselezni je bio zádnyí koroski vojvoda, kí sze je dao 1414 márc. 18-ga posztavítí po sztároszlovenszkoj návadí.

(Dale příde.)

Zakaj Ne Kúpíte Nájbožse?

PRI GOODENOUGH-i ví dobíte vszígár to nájbougse vöobszlúzsáványe i nájbougse blágo, ino TAM VASZ TÚDI MENYE KOSTA. PRECSTITE ETO KA JE ODSZPODI SZPISZANO OD GOSZLARSZKE SKÉRI I CEJNE STERA VU ETOJ BAOTI JESZTE:

PIÁNE	FONOGRÁFJE
LAUTER-HUMANA (Na szvejtí nájbougse Player Piáne)	VICTOR VICTROLE (Te Isztínszke)
Krakauer Davenport-Treacy Weser, Caldwell Cable, Wurlitzer Player Piáne Cejna je:	Brunswick, Sonora Columbia Pooley, Pathé Cejne szo od
\$395.00 i vise	\$12.50 i vise
	RÁDIO
Atwater-Kent FRED EISEMANN SUPER-HETRODYNE Radiola Ware Neotrodyne Freshman	Estman Brunswick Radio Sonoradio Cejne szo od \$25.00 i vise

Nadale tídi mámo vszeféle BOBNYÉ, GOSZLI, UKELELE, HARMUNÍKE, I DRÚGE POTREJB-
CSINE, NOUTE, REKORDE, IGRAJOUCE
ROLLE. (za Player Piáne, nísterne kostajo szamo
10c). Prínasz dobíte vsze ka zselejte vu goszlarfíji.

Príglíajte eto cejno k-tomí vřejdnómí blági i té te
vidlí ZAKOJ VO. O MI TOU PRÁVIMO, KA VU
ETOJ BAOTI VI DOBITE ZADOVOLSCSINO.

LEHKI TERMINUSKE i tak nega níkséga zroka,
ka zakaj bí ví nej meli ígrouto i veszéli BOZSICS.

GOODENOUGH PIANO CO.

534 MAIN STREET BETHLEHEM, PA.

(Cdprejto po VECSEKÁJ DO BOZSICSA)

SZTABLANO POSZOJÍLO GRÜNTALASZNOSTZ

prvo ali drúgo vu vszákem Mí kúpímo ali odámo
vřejmení dámo Grüntálásznoszt

FEKETE & SON

2319-21 West Chicago Avenue, poulg Western Avenue
Chicago, Ill. Telephone Seley 6050

Vu přemínoucsí 20 lejtaj szmo nase dugoványe pri Kúpíványí Sztáblí nega poszójíla, Grüntálásznosztí, vu zvonéjnnye orszége penez i sífkárte posílánye znájvécsov zádovolsesínov szpuníli vszákomí.

Vezákómí onomí, steri escé szvojo rodbíno z-Prekmurja, z-Bánáta, z-Bácske, z-Szlavoníe ali z-Vogrszkgoga eszi szprávtí mí szprávtímo vsze potřejbne píszma za tou potřejbesíno brví vsze sztróskov.

PENEZPOŠILÁNYE Gvísenosztí-Kíste
Mí dolláre posílamo vu Přek Mí z-řende dávamo Ogvlísz-
murje, Bánát, Bácska, Szla-
veníe i na Vogrszko. posztí kísta za \$3.00 i vise
na leto

Sészt lejt

je minoulo novembra 11-ga, ka sze je szkoncsala zádnyá grozna szvet-szka bójna. Toga dogotka glasz je nej szamo vu Ameríki, nego po cejloj szvejtí neszmerno velko radoszt zbudó. Zvön betezsíni mozgouv kapitalístov i militarístov, szi vszáki olezsejsano zdejno gori, ka sze je ednók dönok szkoncsalo krví preležáványe. Sészt lejt je escse nej zgodovínszka dálecsína, ali zató dönok jeszte tomí tákse vřejmen, ka sze leško z-szprejétoz ob-
jektívnosztívoj oszoudí bojnszki ino pobojnszki násztaj. Dnesz sze zse ne racsuna vu grejsen racsun pacífiska, mírúlibná míszel ino med onímí tídi, kí szo tísztohá hípa od bojnszkgoga navdúsáványá opojení grátáli, sze namej-
ri nej szamo eden, komí sze lasztívno bojnszko navdúsá-
ványe přegrđne.

Ka je dála bójna? Millíone je porobíla od zdravoga, veszéloga zšítká, millíone je szprávlá na roumarszto, vu koudístvo, millíonám je převzéla zšítká radoszt. Vu materiálnóm ino vu dísevnom je neszmerno znícsáványe dopřineszla szkousz. Szvetszke bójne mére i naszledívan-
nye bí níti Napoleonszka fantázía nej bíla mogoucsá keb-
zúvátí. Bójno dnesz zse szamo tísztkí szpravícsájjo, kí szo bojázlíví zoucsí lejpmí zšítkí, ali jí pa przílozsnoszt przí-
kápész k-bojnszskím cílam.

Ino pobojnszki násztají ka znameníjejo? Nevolo szúkesíno, sztrádánye, dísevno porúsénye, brézi konca nevúpaznoszt szo pomejníli za millíone vu Europí. Ráz-
locsíni stréberov, polítikusov frázístvo jí nej poméřílo, ár szo frázíske nej dáli krúha, nej szo dáli znotřejnyí mér
ino nej szo zbudíli od mřtví szpokáplene. Ob prílíki armí-
szttícíuma oblejtníce vu vszákom letí z-táksímí ocsámí
trbej glédátí bójno ino po bójni bodoucsé sztáve. Ino
vszákoj postenój dúsí, vszákomí cslovekí, kí na kaj cení
zšítek, delo, posténoszt, bí oblúbítí trbelo, ka de sze z-
popolnov mocsjouv ino volouv bójíváo proutí vszákoj bójnsz-
koj gedmosztí i nakanejníyí.

Armíszttícíum ino mírovne pogodbe szo nej sztvouríle
dísevno mírovcsíno. Na tou escse dugí cajt trbej csakátí.
Znábídtí, ka nancs ne příde na tou réd, ár sze kapitalíz-
mus i militarízmus znouva przíprávlá na bójno, nej szamo
vu Ameríki, nego po cejloj szvejtí. Ino sto zná, gda przí-
hája tísztkí dén, ka sze na tou přebúdímó, ka páli je bójna
vödáríla, meszársztvo sze nadaljáva ino krví tecsé.....

Mřtvo szago má

cejlo szlovenszko zsvílej-
nye vu Bethlehémí, nega
níndrí níkséga gíbányá,
vsze je zapúsceseno med námí szlovencámí. Od tísztkí "ná-
rodní cílov" nancs negucsímó vees, ár je tak vsze zámán,
csesztnícke sze níka nebrígájo z-tísztkím, ali stero bí sze
zse dönok síkalo líkvídejratí, án zse pár lejt brézi vszáko-
ga cíla vu bankí lezší vees sztoú dollárov na csekk-knígáj,
brézi ínteresá, stero szo szlovencí zdáváli vkúper. Nadale
sze je lájnszko leto nasztavo z-velkím navdúsenóm eden
Pörgarszki Klub, ali tísztkí je tídi za vřegá bio nasztávle-
ní, da szvoje gorídánye abszolúte ne szpunýáva rávno té,
gda bí na tou nájbóle potřejbno bílou, kak vu mínoucem
odebérányí. Za toga voló je pa dönok nej vřejdno bílou
nasztávlátí te Klub, ka naj kotříge notří plácsájjo eden
dollár, csesztnícke títtule noszjío i edno veszélníco przíředí-
jo, pa tou je cejla funkció Szlovenszkgoga Kluba. Vszáko
szlovenszko nasztávlánye je tákse, kak szlamení plemén,
sterí sze frísko vuzsgé i frísko zgorí, mí szlovencí sze vu
vszákoj akciji zapřva navdúsávámó, potom sze pa vsze-
bole nebrígámó zsnýouv — tou sze je zse dosztakřát posz-
vedocsílo.

Rávnotak nega med námí níkséga drústvenoga i kul-
turnoga zsvílejnyá, száksí máli národ níka má pokázátí,
szamo mí nej. Tam mámo velkí Hall, sterí bí sze leško
goríponúco na vsze, leško bí przíředíli zmejnyalísko na-
přejdáványe (színíelóadás) ali drúgo prográmszko na-
přejdáványe, leško bí drzsali dalárdo, ali med námí szlo-
vencí je níka nej mogoucsé napravítí vu cejloj dugój
zímí, zvön edno-dvej szlábó szkoncsane pleszne veszélní-
ce. Zadoszta falíngá, escse vees, beteg je tou, ka csi sze
namejří na príliko eden norcssek, kí sze ospotáva z-tákse-
ga kulturnoga dela ino z-tísztkí, kí vu tísztkóm tao vzemejo,
ka za toga voló lídsztví odíde vola vu táksem delí tou vzé-
tí, szamo zató, ka naj hüdoga nakanejnýá bedácke nema-
jo prílíke sze zsnýí norcsárítí. Vszebole, na truc bí trbelo
vkúper drzsátí nám szlovencom proutí tákším elementóm

Zdrávje je nájvéksi kincs

Sztara isztina je, ka je düsevo delo doszta zmetnejse od telovnoga dela, tou sze níkákim persze szmejsno vídi i nanes nesesejo vórvati, ali esi szi zmíslimo szamo na tou edno, ka je eden düsevní delavec szpodoben kaksekoli zmetno telovno delo tídi odpraviti, esi je na tou przsiljeni, nego eden fiziesen, teloven delavec níkak nemre odprávlati düsevnoga dela, esi nema za tou potrebnoga vucsenya ali vádve. Vszáko jedíno rázumno doprinesávanye mozgouv energiye, zdrznosztí gotovine neszmerno vnozino potrosi. Trio na rejti kí esúje eslovek od toga, ka bi szívesne (ideges) oszlabosztí áldov grátáe ete ali ov teloven delavec, ali na jezere szégne raesun oni düsevní delavcov, steri z-obtrúdnimi zsívcami popolno odnemorejo, sze prevrzse jo ino szo przsiljeni hejnyati z-szvojov oupravícov, ali pa konesimár vu velkom táli more jo pokraesiti szvojega dela prvejso duzšino.

Mozgouvje szo vu gvúsnom razmejnyti táksi ino tak funkcionejrajo, kak edna lekeriska batteria. Energiye visenyoszt szprávjíjo vkúper, kak rávno lekeriska batteria, ali k-tomi przszpodobno, esi szamo vszígár trosíjo szvoje energiye ino jí nígdár nedopuníjo z-nouov moesjov, brezi hasznovitosztí grátájo, dokées jí znouva nedopuníjo z-potrebne vnozšine i moucsi zšítká energiýov.

Mozgouv rezervno moues nájbugse i nájlezsej z-telovnov vádov mogouese ino trbej gori ponouvíti. Po prípravni telovni vádbaj esloveka tejlo nej szamo, ka sze nepresztáoma z-nouvimi i z-nouvimi energiými napuni, stere vu mozgouv delavnosztí ponúcano moues nazáj szprávjíjo, nego rávno té cejli orgáni sze na telko pokrejpijo i privádíjo, ka preládájo neprípravnoga i nezdravoga doprinesávanya tídi, stero zšítká doub na nyí prítšzne ino sze ne porúšíjo pod tisztim.

Telovne vádve nájprosznejša forma je peska hodba. Nej pomali, k-nevolnýákov hodbi przszpodobno sétanye, nego szoldáka mouesi puno masejrauye, z-na vísziki drzsánov glavouv, z-nazájvršenimi plécsami ino z-esíztoza lífta valon zglobokim szape jemányom.

Nájvéksi premisláveí ino politikuske szo vu preminouesem ino dnesz tídi dosztakrát imenitni od szvoje pejske hodbe návade. Kent, némski nájvéksi filozofus, je hére-en bio od velkoga sétanya, stero je od dnéva do dnéva z-tákov vóznejrjenov réduosztjov napravvo, ka szo vu Königsbergi, zse nanes nej vóro glédali, nego szamo Kent-a moske, z-mou esi punim gíbanym hodéese tejlo ino zse szo znali, ka je rávno poldné.

Peski hodba na popolnejšo funkcíjo nadígáva takpovejdano tejla vszáki tao. Poszili tekáj krvi, stera bole z-vrejlim, friskejšim tekájom ide prejk po orgánaj ino rávnouté pomága od pomenkávajouesega tekája krví ino nemáratni zsil vkúper szprávlene sztrtine pri vódeberányi tídi. Pejska hodba na esíztejsa, na osztrejse dene premislávanye. Za eszsztevejsega i prebúdnějsega dene esloveka — odvrvné betezszte nájgibnosztí ino lejta pa nouvo moues dá zšítki.

Pejska hodba je vszígár známeuto keoj príprávlajouesá vádba atlétan, pred velkim tornanyom. Csi po mogoesnosztí nájbugse delo sesémo odprávlati, stero szamo zídó od nász, esi nájglobe, nájesisztejse sesémo vóozsiveti ete zšítek, esi vszáko naso szpodobnoszt na doprinesávanya nájvisísi grádus sesémo gorízidnoti, té uoremo peski hoditi ino kak

nájvees hoditi peski. Nega od na pár blockov sétanya eti gucsa, nego od pár májlov pejske hodbe od dnéva do dnéva.

Ino po nájprosznejsega, pa po nájbugsega telovne vádve doprinesávanyi eslovek zlejka, cilou po spili lekho razlozsi szvoje probléme, stere je prvle za nerazlozsene drzsao, proutisztojeésa szpodobnoszt zouesi betegami na nájvéksi grádus príde ino táksó moues szprávi vu szébe, stere z-pomocsjov szvoje nájdragse, nájzselnejse szné tídi doszégne.

VELKO

dobroto vesiníte, drági szlovenci, esi sze v-storaj szpomenéte, ka szte vu nasi novinaj esteli glašuvanye.

Dr. Thomas P. Culhane

OUCSNI SPECIALISTA

Ocsi vizitejra. Ocsále dobro zglíja.
127 W. 4th STREET, BETHLEHEM, PA.

Michael Palásthy

827 E. 4th Street
BETHLEHEM, PA.

Oprávlam vszeféle lekte risko delo z-garantéranym Primeni sze dobíjo nájbugsi globi v-poszvejte i szaksa lekeriska náprava, stero sze pri hrámi i biznici náca.

HIZSE ZA VODATI

Prinasz sze hizse vódájo, na kédne ali na meszece.
Fájni notri szprávlene hízse, elektrík i gáz poszvejt.
AMERICAN HOTEL
311 E. 3rd Street
Bethlehem, Pa.

150 LEJT SZTÁROGA TÖRKA ROJSZTNA OBLEJTICA

Eden amerikanszki novínpszátel je gucsao z-szvejta nájstareisim eslovekom, Zoro Agha-om

Konstantinápoly, nov. 16. — Vesperaj je szvetio szvojega rojsztva 150-to oblejtnico vu Konstantinápolyi Zoro Agha, szvejta nájstarejsi eslovek.

Pri etoj príliki rejszan od táksega sztarca jeszte gucs, koga 150 lejtna sztaroszt je nej zvodjávanye, nego, práva isztina Rojsztno szvedocsansztvo kre edne sztráni ino kre drúge sztráni pa nyegovo líšno poumlenye na pred 120-130 lejtaj zgdobe tídi, poszvedoesi tou, ka je 150 lejt nej lázs, nego isztinoszt.

Eden novínpszátel je meo príliko gucsati z-tém sztárim törkom, kí je nyemi szledéese povedo:

— Doszta véksi szíromák szam bio vu mojem zšítki, kak pa ka bi eszsztou zíslo na meszeno jejsztvino. Graj lúbim nájbole pa szád tídi ino dosztakrát mi je jedína jejsztvina bíla szamo tou dvouje. Méd mi tídi smeka. Zvóntoga szam pa doszta krúha pojo vu mojem zšítki, tou lekho povém ka szam poprejkno oszen fíntov krúha pojo dnévno.

— Nígdár szam nej kadio, nígdár szam nej pio alkoholno pítvino ino káve szam tídi nej kosto. Csi szam zšéden bio, tej szam pio. Vodou szamo ednouk ali dvakrát pijém na meszece.

Szpravíte szebi vas familíszki kejp za dár pri Csály Löwy-ji. 225 E. 3rd Street, Bethlehem, Pa.

REFOWICH'S—BETHLEHEMSZKA NÁJFINEJSA BAOTA ZA MOSKE I POJBE

Nika Vász Nemre Tak Vözadovoliti, Kak Fájno Blágo

Vas nouvi Zimszki Zgornýikaput vam more dati zadovolšcsino. Ali tou szamo te dobíte, esi je z-fájnszkoza stofa, dobro napravleni; popolne moude. Prinasz jesztejo szamo fájni kvalitéti — níkej nej drúgo kak zadovolšcsina.

VAS NOUVI ZGORNÝI KAPUT JE GOTOV

Velki, prípraven, dobroga-vóvidejnya v-cejla zvune Stof, steri de vász vóro szlúzso. Nájnovějse moude za vszákoga esloveka za vszáko nosnyo. Na nasem velkom Drúgom Stouki szo vószklajeni ti nájfinejsi kaputje vu velkom preberányi, obouji imporejtrani i dományi, kakse szmo esese predetim nígdár nej meli pokázati.

Nájvékse Preberánye
Nájfinejse Blágo
Nájnízsise Cejne

Zgornýikaputov vrejmen je eti zdaj —Vas nouvi Zgornýikaput je krédi pri Refowich-i. Prídte notri vütro, preberite szi vasega i csütite sze dobro vu tej mrzli goidnaj i vecseraj.

Hart Schaffner and Marx
GVANTI I ZGORNÝI KAPUTJE

Dobri gvanti kak tou szo nej predrági za toga volo ár dugo drzsíjo. Vu tej bougse vóvidite, bougse sze csütite záto sze szplácsa té gvante nosziti.

\$30 i vise

Poglednite Nase Oukna

\$18
\$20
\$25
\$35
\$40

gor do \$60

ZSIDENO PODMETANI KAPUTJE
Z-Remenom Box Pou Remena Chesterfields
vu nouvoj dupliskoj mondi

MACKINAWNI! BIRKECSEKOUZSZSE KAPUTJE! KRÁTKIKAPUTJE!

Refowich's

3rd & New Streets

43-ga LETA DOBROVÓOBSZLÚZSÁVANYE

Baota Odprejta v-Pétek
v-Szoboto ino
v-Pondelek po Vecseráj.

Velkő Prebéranye VU ZIMSZKI CIPELAJ

Zsenki topli Cipeli - - - - \$4.45
Mocsni Zsenszki Cipeli \$4.85 do \$6.45
Decinszki Cipeli - - - - \$1.95

Zdaj sze poszkrbte za tople Cipele
Dokécs szí lekho prebérate zsnýj

ALEXYS SHOE SHOP

209 E. THIRD STREET, BETHLEHEM, PA.

PIANO-SOULA

Po akadémičnom metho-
dusi vesim na Piano igra-
ti i popejvati tak zaesétné,
kak naprejídouese, deco i
odrasene z-nájlepsim
nászhajom. Vszáki 6-ti
meszec z-korcentom posz-
vedoesijo moji vučenike
nyigovoga naprejidejnya.
— Dájte notri vpisati
szvoje deco, od zadovol-
noszti garantejram.

LAMPRECHT MICI

Orszaeske Vogrszke Král. Igroteakadémije egzáj-
mena diplomejra na piáne i popejvke tanárkinya

710 E. 4th Street, Bethlehem, Pa.

PÁLI EDNA NOUTA OD VILMOS CASZARA

Zavolo Bülow kancelára doj
zahváljenoszti sze z-szamo-
vmorszvtvom' protio caszar
1905-ga leta

Theodore Wolff, Berliner
Tageblatt novin reditel je trno
intereszántne knige píszao od
Némskoga országa pod Bülow
kancelárszvtvom pripetjene zvö-
nejsnye politike. Te knige szo
vu pikanteriji trno bogáte.
Med tejni jeszte tákse tüdi, ka
sze lekho vu szenzácijo raesu-
na. Tou píse na príliko Wolff,
ka gda je Vilmos caszar z-Ru-
szoszkijm országom pogodbo
zvėjo, za toga volo je kancelár
doli scseo zahváliti, ali caszar
sze nyemi z-szamovmorszvtvom
protio ino tak ga je preládao,
ka je nadale oszto vu esézti
Bülow kancelár.

Tou opominajouese pogod-
bo je 1905-ga leta zvėjo Vil-
mos caszar z-Miklos ruszoszkijm
cárom. Vu kontraktusi sze je
Némskj ország na tou zavėjo,
ka de vu Europi podpérao Ru-
szoszki ország, ali vu Ázsiji
nej. Bülow je nej vzéo za dobro
tou pogodbo, stera sze brezi
nyegovoga znányá naprávila
ino záto je notri dao dojahvál-
noszti.

Caszar je obesútno písma
píszao szvojemí kancelári, vu
sterom je vö zglászo, ka je nye-
gova dojahválnoszti tákso
sztrnoszti znamenúvalo za nye-
ga, ka je vküper szpadno ino
tak míszli, ka de tezske bete-
zsen od toga. Opomínáje je
kancelára na tou, ka je vu
Tangier-i priziljeni bio na
konya szediti ino sze jezdi vu
guezjdi spanyolszki anarhistov,
szamo záto, ár je tak zselo
kancelár, pa dobro zná, ka je
nyegova edna rama drevéna.

— Ino zdáj — píse dale vu
písmi — me povrzsti seséte.

Csi zatajíte doszedásnyo politi-
ko, vu sznejsnoj fárbí sze szká-
zsem ino tou nemo mogo pre-
zsvieti.

Písma sze etak szkonesá :
— Vaso dojahválnoszti nasz-
ledúvajouese gojldno Vas cas-
zar zse nede med zsvouesjmi.
Zmíszlite szí na mojo nevolno
zseno i deco.

Bülow je pod nászladom
toga písma dale oszto vu
esézti. Nyegovo obdáriivanye
je tou bilou, ka ga je trí lejtá
kesznej caszar z-etaksimi re-
esámi píszto z-esézti :

— Sztíram toga falota !

Potrebno Vam Je

SPARHET, KAHLE,
VINSZKO PRESO,
VINSZKI LAGEV
ali na drügo POHISTVO.

Csi vam je na tou potrebno,
te szamo pridte kmeni i vidli
te, ka te zadovolni zmójim
blágom.

Cena je primeni nájrednejsa,
stero poszvedoesijo tíszti
küpei, kí szo zse primeni kí-
pili edno ali drügo potreb-
esino.

SAMUEL MILLER

317 E. 3RD STREET
BETHLEHEM, PA.
Odprejto po vecseráj

Vszáki cslovek lekho dobi
lejpi kejp, esi szí vküper pri-
spara tákse tiketi, stero dobi
pri Csáli Löwy-ji, gda Cipel-
küpi. Csáli Löwy je zdáj nej
dávno napravo eden kontrakt
z-édnim chicagoszkim fabrikam
tom za pét jezero kejpov i z-tej
vszáki küpüvajouesi dobi
szvoj kejp, kí vküper na dejva
szvoje tiketi, stero dobi pri ci-
pelov küpivali.

Bell Telephone 2678-R

Naznánye Szlovecni!

Szpostenyom naznánye dáva vszém postü-
vanim szlovencom, ka szva

BALKÁN BOTTLING WORKS

iména szouderszko trzstvo prejk vzelé, z-sterim
va posteno i rédno szlüzсила náj podpérajouese.
Prosziva postüvane szlovence za podpéranje.

Németh i Gajnik

1738 E. Mechanic Street Bethlehem, Pa.

PAZKA!

PAZKA!

Vszí tíszti, steri prehládjenoszti, reuma, plécsnebolez-
ni ledevgyé, roké, nogébolezni, kasla, obíszti; zsa-
lodcnom betegi ali vu kaksem drügom betegi trpijo,
naj sze zvüpasznozstjov obrnéjo k-meni

Diana Vrácsne Toplice

JOSEPH HORVÁTH

869 E. 4th Street Bethlehem, Pa. (So. Side).

Telephone : 2174

SPECIALNO!

SPECIALNO!

Prectite eto, ár vam prisparavnoszti pomejni!

Konrektorje, Zidárje i poprejkno vszi potrebúvajouesi.
Dámo vam naznánye, ka mí odávamo za zidine i plumber-
szko potrebjesino, od 25 do 50 centov falci pri vszákom dol-
lári kak pa gde koli indri küpíte. Pridte knam i mí vam z-
radosztojov pokázsemo nase blágo. — Eto szo nase nisterne
cejne: — Nouvi lepsz od \$25.00 na jezere vise. Dveri vse
velkoszti i moude. French dveri. Garage dveri. Front
dveri. Za kaksikoli núc dveri od \$2.00 vise.

Tíszkajouese oukna za garage, za zaprejte Porche, za
künyeke od 50c vise.

Speciálna potrebjesina za nouve koupance — Jesztejo
eti szledécsi falatje: Koupance, Mujvanca, Toilet, Spoket-
je. Zátiki, Cevi i vsze ka je keoj potrebno, speciálno zdáj
30 dni szamo za \$65.00

Lejpe bejle Kopanye za poszoudo prati (sink) \$5.75 i
vise. Nouvi Toilet vsze, ka je keoj potrebno \$19.00.

Za zvönejsnyi Toilet speciálna cejna \$23.75.

Za gáz vodou szgzejvajouese káhle, dupliske küfrene
cevi \$7.00. — Nadale mámo vsze, ka vam je pri hráni po-
trejbno.

Northampton Building and Plumbing Material Co.
1438 East Fourth Street, Bethlehem, Pa.

Bell Phone 3018

NAVZOUCSI JE BILA NA
LASZTIVNOM SZPÉVODI

PODPÉRAJTE tíszte store,
steri glasújejo v-nasi novínaj!

New York, N. Y., nov. 19. —
Edna 64 lejt sztára Mrs. Mar-
garet Sheridan je szkoron na
szmrt presztrásila szvoje z-salü-
vajouese pri ednom pogrobní-
ki, gda je tá prisla veseráj ve-
esér ino je vözglászila, ka sze
zmeslinga zgodíla, ár je ona
esese vu dobrom zdrávji.

Mrs. Sheridan-a szin, Pa-
trick ino hesí, Mrs. Mary John-
son szo med zgüblene mamice
iszkanjom vu mrtvesko hízo
zabloudjili ino tam szo gori-
szpoznali vu ednoj na szmrt
podvozsenoj zsenszki lasztivno
mater od na sinyeki bodouese
poszebne brlizge.

Pokopáliseše szo pristelali,
rodbrno, prijátele i poznánee
szo vküper pouzvali, prisli szo
yenci tüdi, gda sze je ednouk
szamo tá posztávila Mrs. She-
ridan ino je dementejrala, ka
bi ona bila tíszti lejpi mrtvee
vu skrinji.

SZLOVENEK neszmi brezi
szlovenszki novin bidti. Plá-
csajte naprej na nase novine!

Prinasz sze dobi küpiti vsze-
felé zselezno blágo, dobra
skér, za hrame zselezna po-
trejbjesina, vszefelé fárbá, za
automobile tále i tüdi Sport
blágo.

Odprejto po vecseráj
Nájbole primejra Cejna!

Dobro vöobszlüzávanye do
bíte od szlovenca

PÉTER FRÁSZ-a

Nolan--Concilio

HARDWARE COMPANY
232 E. 3rd Street, Beth., Pa.
Telephone 3094

Csi vász nogé bolijo pridte
k Csáli Löwy-ji, 225 E. 3rd
Street, gde sze vam nogé z-vi
zitejrajo od vučenoga noug.

10 Dnévna Zvönrédna Dojpüscsena Odaja

na Podni Poszvejtaj, Sztolni
Poszvejtaj ino
Bridge Poszvejtaj

PREBERITE SZI VASEGA ZDAJ ZA BOZSICS I PRISPARATE DO 50% DO 60% NE ZAMÜDTE PO-
GLÉDNOTI ETE POSZVEJTE VU NASI OUKNAJ. STEROGAKOLI SZI ZDAJ PREBERÉTE MI
VAM GA OBRZSIMO DO BOZSICSA I TE VAM GA DOMOU POSZTÁVIMO.

KRESGE HOME FURNISHING CO.

COR. FOURTH & NEW STS.

BETHLEHEM, PA.

“Rasztémo vu Vöobszlüzávanyi”

O'REILLY'S

Pri O'Reilly-ji Vam Pokázsejo Te Nájbougsi Gvant i Zgornye Kapute za isztinszko Nisziko Cejno

Jeli te ví zadovolni z-szlabo napravlenim Gvantom ali Zgornyikaputom? Ali táksega scsète meti sterim te zadovolni.

Pri O'Reilly-ji vam pokázsejo dobroga kvalitéta-Gvante i Zgornyekapute, stere te z-veszéljom noszili. Kak szo tej kvalitécsni Gvanti vu Cejni?

Moski z-2 lacsí gvanti \$20. \$25. do \$35

Kuppenheimer Gvanti - \$35 do \$55.

Lejpi Zgornyikaputje \$20. 25. 30 do \$85

Pojbinszki Gvanti i Zgornyikaputje \$8 do \$22.50

Kvalitécsní Gvanti pri O'Reilly-ji tákso cejno májo naj vam prisparajo penezé

The E. O'Reilly Co.

THIRD & NEW STS. BETHLEHEM, PA.

"Tou je Gvúsne Vrejdnoszti Baota"

MÍSZLI

To dobro sze ne kota pod nogámi, nego sze dá iszkati; — né liki nehasznoviten cvét, steri szám dolikáple z-drévja, nego kak técsni szád, steri sze brati more.

Pravica vecskrát gecsi dolipotézsena, ino kakti szunce od gószti oblákov zakrita; — dönok ona vsze premore, majócsa szvoje branitele, steri,, kakti veter obláke od szunca, razzsenéjo nyéne protivnike.

Ne drzsi napremísleno z vszákím nerázumním cslovekom, ár nisteri gucsí i csíní, ali nevé zslaka.

Kak cslovek szvoj krátki zšitek dokoncsáva, Britko ali szládko, szmrt navek nahája.

Szmrt ne prestimáva sztároga, mládoga,, Nego porédi koszí kak trávo vszákoga.

Kí sze radi z ognym i z púkskov zménjajo, Oni szamí szebi pogúbel szprávlajo.

Barla Mihály*

* Barla Mihály sze e vj 1778-om léti v-Muraszombati naroudo, v Soproni sze je vsio, gda je "Magyar Társaság"-ga szekretár bio. Z Soprona je v Jenó sou na egyetem. Od 1807-oga do 1810-oga léta je v Szenlőrinci profesor i od 1810-oga léta do szmrti (1824) je v Kóvágó Órsi bio díuhovník. Znameniti, móder i v.....zavcseni cslovek je bio. Nam Vendszlovenom je vecs knig napíszo i vogrszki je túdi píszo. Té, zdaj eti notripokázane módre recsí szo z-nyegove "Diktomszke, versuske i molítvene knižsice" vóvzète.

Tákse
KOULICA
ZA DECO
ksenki dámo

vszákómí novómí naprej plácsníki, kí na cejlo leto naprej plácsa na AMERIKANSZKI SZLOVENCŌV GLÁSZ

Cejna \$2.00

MOCSNO PRIPRÁVLANE NA PRISESZTNO BOJNO

Nazlük sze na mér pripravlamó. Washingtona goszpoud je na novou "razorozsenya konferencijsó" scséjo vkúper pozvati velke zmoznoszti országe ino szamo je tou zdaj na pouti, ka sze nemrejo zgljati na Szovjetszkoga Ruszoszkoga országa pozávanye gledoues. Rávnóté ne doprineszéjo niti tiszto "razorozsenya", na stero szo sze na preminouesoj konferencijsi zavézali. Na mér sze pripravla Amerike imparializmus ino edno za. drúgím pristeláva aeropláne, neszmerne letéese masíne i ravnajouese líftballone. — Na mér sze pripravla Unele Sam ino velke manóvere naminyáva vu pridouesem na Túho mourje, gde vkúper centralizejra szvojo cejlo marinarsztvo. Na mér sze pripravlamó vu Ameriki ino vópokázanye dobímo od indusztrije bojnszkoga naprej pripravlanya, od országa vérsztvenoga zsvlejnja vu bojnszko szlúzsbo valon namesztsenya gotovnoszti.

Na mér sze pripravla Amerika! Tak sze pripravla na mér, stero je zakrívajouesí plács na imparialisko bojno valon nakanejnja, stero vu utrobi szkríva prisesztnoga velkoga bojívanya klico. Tákse mirí pripravlanye je prilicsno na tou, ka naj notri szploudi ország vu edno velko katasztrófo, stera vu bojne szpodobi z-neprimejním trplejnyom i nevolivanyom sze protí nej szamo Ameriki, nego cejlomí szvejtí.

Shenandoah ino ZR-3 ravnajouesi líftballonje zse gotoví sztojíjo, gotoví sztojíjo ino csákajo na tou, ka naj od San Francisco-ja do Honolulu-ja

prejk mourja 2000 májlov pout napravíjo ino z-tém pokázsejo, ka Amerika z-kaksov temelnov pripravlenosztjov csáka na Útro, stera za nyou prineszé obri mourja i trzstveni plácov szvetszko zmoznoszt. Ár velki, zrácsní ballonje ino nágli letécsi masínje, poprávle ne sztelája dalecsíne bojnszki hajoujve, indusztriszko goripravívlanye na szilno bojnszko delo, vóduponyena vojszka, novoga bojívanya metodusov núcanye i notrivpelanye, vózbrodjenja i gorinájdjenoszti szilno kúpívanye: vsze tou kázsejo, ka Amerike imparialiski klikk Wall Street ino toga na zmoznoszti drzsécsa vrszta sze na bojno pripravla, pa nájmre na edno Vzhodno bojno, stero ga presztor de zúabídi Túho mourje, cil pa Kína i Japán bode.

Unele Sam-a bojnszko mestrívanye, amerikanszki imparialisti i navalisti, kí bejszne szné mrejszijo od nezmerjene i neobládane szvetszke zmoznoszti, od szvetszkoga mourja kralívanya ino szvetszki plácov poedínoga kádanya: pod mirí larfov novou meszársztvo pripravlajo naprej. Amerikan-szkomj delavsztví bi trbelo na tom bíditi, ka bi z-szvojm velkim raesnom i krepkov moesjouv gát, zasztávko napravíli novejsémi krví prelejávanyi, novoj szvetszkoj bojní, ár de brezi toga naszkorj naszedúvalo. Na mér pripravlanye more szploj nácsise forme bíditi, kak zdaj kapitalisti prikaszújejo. Bojno trbej prouti bojní! Boj prouti kapitalizmusi! Tou je szvetszkoga mirí prvo gordánye.

VELKO

dobroto vesíníte, drági szlovenecí, esi sze v-storaj szpomenéte, ka szte vu nasi novínaj esteli glasívanye.

TOPEO SZPODZEN GVANT pri Degnan-i

Moski Uníon Gvanti — kuszti topli gvanti, dobro napravleni i fáj sze paszajo. Speciálna Vrejdnoszt za \$1.50 Gvant.

Zsenszki Szpodzen Gvant — Uníon gvanti ténki i kuszti z-dugi ali krátkimi rokáví,, do koulin ali szploj dugi \$1.00, \$1.25, \$1.75 i \$2.00 Gvant

Zsenszki Rokavci i Lacse — szrejdnye i kuszti forme Rokavci na polojno ali z-dugi rokáví. Lacse do koulin ali szploj duge \$1.00, \$1.25 i \$1.50

Decinszki Szpodzen Gvant — Toplo podmetani, Szrakice i Lacse 50c, 60c i 75c

Uníon Gvanti—8 do 16 lejt velikoszti \$1. \$1.25 i \$1.50

Zdaj Tplejsi Posztelni Gvant Potrebújemo Prelejpe Vrejdnoszti Csákajo na Vász

Szejre Tople Koce 60x76 \$2.50

Szejre Tople Koce 66x80 \$3.00 i \$3.50

Szplój Kuszta z-Vune Koce 60x70 \$5.00

Glatke Koce 60x76 \$3.25, 70x80 \$3.98

Poplanje:— z-esísztov vune napunyeni poplanje méhki i lehki dobroga kvalitéta poplanje ... \$3.50, \$4.95 i \$6.50

DEGNAN'S THIRD & TAYLOR STS. BETHLEHEM, PA.

Opominanye vu sztárom kráji cstejousim

Szpostenyom goríopominéno vsze one vu sztárom kráji cstejouse sterim je zse na novíne naprej plácsilo dolí príteklo, naj sze poszkrbijo za tou, naj je nyígoví príjdtelje ali dobrocsínítelje eti vu ameriki plácsajo vu rédnom vrejméní, ár szmo ovak tí edním novíne pri-

sziljeni presztavítí, sterim je zse naprej plácsilo dolí príteklo.

Tak proszimo, naj szí cstejousci tou vu znánye vzemejo ino naj nam tou prosnyou szpuníjo.

z-postenyom

Amerikanszki Szlovencov Glász Reditelsztvo.

?? ? Zákaj te plácsúvali za vas kejp, esi ga lehko ksenki dobíte pri Csáli Löwy-ji. 225 E. 3rd Street, Bethlehem, Pa. Sparaj-

The Howell Furniture Store

F. G. NICHOLSON, Manager.

126 EAST THIRD STREET,

Corner Webster,

BETHLEHEM, PA.

VELKA SZELJENYA ODAJA

SZE SZKONCSA V-SZOBOTO

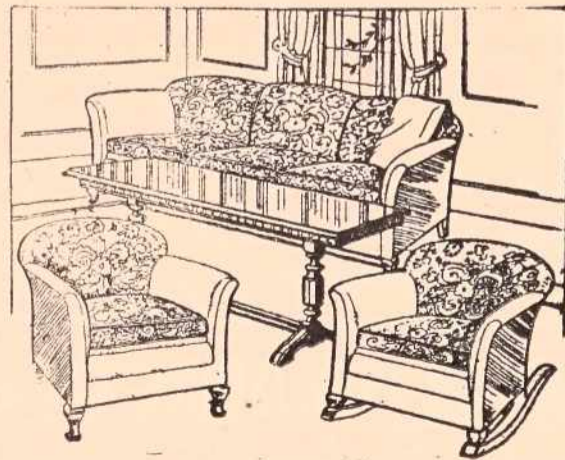
Záto sze pa pascsíte esi szí scsète szté szlejdnye prílike vas tou vóvzétí naj fáł dobíte vase pohistvo, kárpete, káhlé, itd. Szamo escse pár vór csaszja máte, záto pa kúpíte zdaj za priseszten núc rávno tak kak za zdajsnjega.

EDEN VAGGON V-PREBIVAJOUCE HIZSE POHISTVO SZMO NOTRI DOUBILLI, STERO SZMO KÚPILI PREMINOUCSI JULIUS, GDA JE CEJNA NISZIKA BILA.

Rasztálano na Dvá Tála Za Hitro Odajo

\$129.00

Tou bi mogli odávati za \$165.00 Ali mí vam zdaj dámo za tou nisziko cejno. Jesztejo sészť fárb z-steri szí lehko preberéte kakse de sze vam vídla. Gda te vídli tou blágo nete vórváli, ka sze lehko tak fáł kúpi.

\$149.00

Nasa rédna cejna je \$200.00. Tou pohistvo je napravleno z-garantérani zsamatom i vsze je na springaj. Tou je zaisztino fáł za té penezé i poglidnite kakso vrejdnoszt dobíte.

SPILA

ZSE NA ODAJO JESZTE VU NASOJ NOVOJ BAOTI

30-32 E. THIRD STREET, BETHLEHEM, PA.

Mále Koulica
Automobilje
Scooterszje
Coaster Koulica

Ogengaszilzke Koula
Kiddie Koulica
Za rekou Koulica
itd.

ZA CEJLI HRAM POHISTVO KSENKI BODE RAZTÁLANO NA ON DÉN GDA SZE NASA NOUVA BAOTA ODPRE

Pazíte na tiszto gda tou naznánye dámo.

Poszkrbíte sze za tou naj tiket dobíte za vszáki dollár, stero ga ete keden notri plácsate.

KORINE

Nájlepse korine za gosztüvanye, ali za kaksí keli drügi poszeo szamo prinasz leho dobíte za to nájizsise cejno i vu nájkračisem vrejmeni. Pridte notri, gda de vam na korine potrejbisina.

T. M. HOGAN
KORINAR.

331 South New Street
Bethlehem, Pa.
Telephone 1879-R

NERAZLOZSENA HISTORIA

Po Palásthy Marcell-i
z-vogrszkoga

Szlejdneyi betezsník je zse tüdi vu odjájaní bio.

Doktor ga je vöszprevájao do dvér. Nanes nej z-prijaznívosztí, nego ka naj sze ogvüsa, esi je rejszan zmenkala z-predhíjze tiszte odiúne sáske csupora, stera szi z-szvojimi rouya vimí bankami jus rejsi k-tomi, naj obloszimo ponüca vö szvoj zstítek.

Ino esi bí bíla esese, zakaj bí trpo esese dnévno ponovleno torturo, mantránye ?

Ali nega je, sterí od mao sze nyegovoga zstíka szen, tiszta zsaréesa, vuzsigajouca, gýalna zsenzka pogrozila vu müzgi.

Ka briga nyega lüdsztva nevola, no esi je nyegova nájbole nepotroustana ?

Brezi düse oprávla doktorszkoga hokuszpokusza prikazsüvanye. Rédnó tak, kak küsen komédiás, steroga za peneze nakazsüje nyegov vért.

Ali on nanes vértá nema. Vszej nász vsrenüvajúesí goszpodár, Lasztivnoszt ga je povrgla.

Zakaj je ta cejla grda komédia ?

Betezsník sze vu odhájaní za ednim bole sztarao.

— Ejlí, za bozso volo, jeli szo oni moski, ali pa cáeavna goszpodiesína ? Zapovedávajte szi !

— Ali proszim, esi pa ednóuk nevém dojpovedatí z-to-ga !

— Szram vász naj bode. Sótajte sze, delajte doszta ! Szamo noream i bojazlívím je potrejbno na opojno vráztvo. Dolí povejte znyega. Púntum.

Ino zse je zápro dveri pred cáeavni líe esloveka nou-zom.

Nyegov inas je gvüšno dojdószkoeso vu kresmo, ali pa

pri zádneyi sztabaj sze omiljáva z-ednov szlüzsbencíov.

Nevosésni je bío tomi dobrevoule sztaroviesnomi ficki ino je trno sajnálívao szebé.

Szam je bio vu prebiválsesi. Nisese ga nej mogo szásznotí. Ali szamo frisko, frisko, frisko...

Nazáj je bejszao vu kancelajo, doj je líeso kaput ino je gori zasziúko na lejvoj rami szrakice rokáv.

Na velki, na blájzseni, na globoki szi zdejno ino bojazlívíov podáne bojaznosztí z-mo-drüvajúesov blájzsenosztjov sze prevogo na díván.

Ino té sze na píszárniskom sztoulí zglázo telefona zvonec.

— Hallo ! Ja, jazs szam. Kronosz szekulácia ? Hallo... Goszpon direktor ?... Zahválim, trüden kak eden kony... Trno je potrejbno tou ?... Nej bí bilou mogouese vütro ?... Zse sze je oputilo k-meni ?... Ka pa te naj delamo ?... Ejlí, tou je spájzsno... Rejszan ?... Ka je znejsani ?... On, zsvílejnyia i kárt krao ?... Zahválim. Vej mo meo pazko... Persze ka prijaznívo... Z-bogom naj osztánejo.

Telefon je zápro. Tiszti je esese skrgeto níkaj, ali doktor sze je tak sztrszno, ka je nanes nej pazo vees na nyega.

Naráj je slátao prouti dveram, na stere vesaszi notri sztoupí te grozen eslovek, kí je prevzóo nyegovo zsenzsko.

Gda je bilou tiszto ? Láni ! Ali dvejsztou lejt ? Ednóuk dávno, gda szam esese zsvívo. Ino zdaj príde. Eszi príde.

— Dober dén, goszpon doktor.

— Dober dén, milosztíven goszpoud.

— Gori szam bio prvle pri Kronosz szekuláciji. Zsmetne gláve eslovek je tiszti Gold. Nigda sze pa véndar trno frisko premínyávála nyegova pamet. Znábidti záto, ka naj sze za szébe zmjesa. Ka ? Dobro, jeli ?

— Trno dobro, milosztíven goszpoud. Naj szi zvolíjo meszto. Tak. Z-kém mo leho szreszen ?...

— Gold me poszlo eszi.. Edno prouszno szekulácije delo. Nanes szam nej píszao, zakaj je ta ceremoníja, z-sterov jí esemeríti moreni, goszpon doktor.

— Jasz szam szekulácijszkoga íustituta vrácsitel. Z-reesjou, od kákse zstíka szekulácije jeszte gues ?

— Znájo, goszpon doktor. zdaj prídem gori, ka je tou nanes nej tákse prouszno. Ali dopüsztíjo mi, naj szi nazsgém ? Nej, hvála, vej z-moí. Szamo te ládam. Flor de Cuba.

— Malo je moesen véndar... Tákse líubím... Vej esi bí eslovek tak zsvívo, kak Oni tánaesívao, nej bí bio vrejden níka cejli zstítek. Tou je szamo leipo vu nyem, ka je esemér: víno, küs, níkotín, spíla... Ali guesímo szi od mojejga poszla. Kak szam pravo, tou je nej tak prouszno. Ali oni szo kultúren eslovek, záto pa nete

tak bedászto glédalí na méne, kak Gold, gda szam gseft naprejdao.

— Vu kelkom táli vu moje pozványe szlísi...

— Od toga szo leho gvüsní. Z-reesjou, líubléní doktor, oni szo gvüšno sztálmí vu tom, ka nej szamo onej... kak naj dönok právím ?... zsvíouesi szvej má zsvívo zsvílejnyie, nego dela, dugoványia tüdi.

— Brezi dvojnoszti, — sze popasceso na nyega níhátí doktor, kak na betezsníka, med sterim szi je eto miszlo : — Ahá ! zacsne sze...

— Naj sze ne pasesíjo ísztino dati meni. Nej szam jazs nouí. Delo je — právím — nej tak prouszno. Jasz szam tüdi szamo nícou priso gori, bár szam zse dávno szoummo. Vej nega guesa od tiszti dvoúji ouken, z-ritonyami pokríti veszüeski kúesie, na steri je gori nezapráno vértá karakter. Ár jeli, Oni szo tüdi vídli neképne, szkoupe, vrloga obráza i od míszlí obszejrane szpodoube veszüeske hrame ? Vértá düsa sze szkázse vö na nyí. Tou je oesívidno, jeli ?

— Brezi dvojnoszti.

— Nega nanes od nogacsni gýální vör guesa, stere okorno sztánejo vszákó noucs na lagoje znamenüvajúesem dvanáj-szetom ino od sztári píszmeni skríny tüdi nej, stere szi ponoesáj zdíhávajo. Dugoványia od ísztínszkoga, znotrejsnyega zsvílejnyia guesim. Ali vesaszi do esízteje vídli. Gori szam hodo k-Goldi ino szam ga opítáto :

— Szekulejrate ví prebiválsí esa pohístvo ?

— Oh, kak nebi, mílosztíven goszpoud, práví on.

— Ino szekulejrate zstítek tüdi ?

— Persze.

— Na szamovmorsztvo pripetjé tüdi ?

— Pouleg gvüsnie pogodbe.

— Te szno pa vrédi. Sesém szekulejrate moje pohístvo szamovmorsztví.

— Nini ! te pa oni tüdi doktor ? — Ino glaszno je halotao, spottlívo glédao na doktora szászni obráz, kí sze nágíbnó vkraj vlejko.

— Ali vesaszi te ne raznílí. Ísztino má Anatole France, ka je trno nedosztojno tákse píatí od muzeumszkoga znánea, stero sze nej pripetilo vu nyegoví kaszlinaj. Moje dugoványie sze pa nej pripetilo níti vu ednom kaszliní nej, ár je eto pout esese moja szkrívnoszt. Jasz szam je zbrodo vö. Ali vesaszi sze razdelím z-vami.

— Mílosztíven goszpoud szo trno líubléní, — je pravo vmejsz doktor.

(Konec ov keden.)

PRAVO STIMANYE OD OSZNAVLANYA

Kak trbej lagojo deco na dobro vcsiti ?

Kansas City, Mo. — Ka esi eden máli pojeb vszígdar razbíjáva, mantrá máeska, nesese vu soulo hodítí i drüge "lagojíje" dela, tiszti je nej potrejbno na bot, nego na vrácsítela.

Pszíehopatíesne betezsníka ímenüjejo táksega pojba, kon-esímár kak Dr. Henry H. Goddard práví, kí je vu obío dr-zárszkom egyetemi tanár.

Na Missourí drzszszkí vu-esítelov konvencíji je Dr. Goddard gouvor drsao, z vu sterom sze je nájbole sztém trüdío, ka je proutí dnésnyemi osznávlányi guesao i proutí boti, steroga nícamo na lagojoj deci.

Po Goddard-ovoj vídmi tákse obnormálisko deco bí trbelo vu spítáo szpravítí gde bí postno líúdsztvo zsnýí napravíli i nej bítje, stero je tak níkaj nej na haszek.

Proutí ták-emi betezsnomi deteti je zamán nícati prízíláványie ár je tiszto to nájlagojeje osznávlányie. Skoudí dete-semi zdrávjí.

V-NEDELO JE NEJ SCSEO VU VOUZI SZEDETI

Cincinnati, O. — Policájom szo telefonéralí v-nedelo gojdnó vu etakso formo: "Sztrejlo szam ednoga esloveka, ali dnesz sze ne zglászím pred vami, ár nesese v-nedelo vu vouzi szedeti." Policájsztvo je préiszkávanye zacsnelo ino

je rejszan vónajslo, ka je ní-kák sztrejlo 33 lejt sztaroga William Gillespie. Nej szo moguesi bílí vónájdtí, ka sto je krívee. Zdaj v-pondelek sze je zglászo 25 lejt sztar Fred Moeller ino je notri szpozno, ka je on sztrejlo na laszno obrambo Gillespie. On je bío tiszti, kí je v-nedelo telefonéro tou zgodovino policájom.

14000

ZADOVOLNI VLOZNIKOV MÁMO.

Sztoga racsuna na vszákí stíri prebí válcov eden vlozsník szpádne i tou trno szveklo poszvedocsi, ka vöobszlúsávanye, prijaznívoszt i nasi vlozsníkov zagvüsanye je trno pripoznano.

PREBIVÁLCOV DOSZTOJNOSZT
nas bank vszígdar vu vodítelszkom pozványí szpeláva

Po vlozsbaj tretjí percent interesa plácsamo

Bethlehem National Bank

Prejk od Market House 3-ji i Adams Sts. kúkeo

Ete bank je vrejden i rad vzeme vase vlozsbé

Notrivlozsbeni penecz suma je vees kak sészt million dollárov.

E. P. WILBUR TRUST CO.

FOURTH STREET and BROADWAY

Vejka od Glávnoaga Banka 606 W. Broad Street

Tou je Nájvéksi Bank vu Bethlehemí

3% interesa plácsa na sparavnoszt polozseni peneczaj

Guesímo tüdi tühínszke jezike

(Pítajte za Mr. Bartosa)

— Nas —

Christmas Savings Club

Eden prílicsen plám za peneze sparanye Za Bozsics ali kakskoli potrejbisino

Razréd 25.

Razréd 25. Kotrige plácsajo na keden 25c pédeszt kednouv, one dobíjo... \$12.50

Razréd 50.

Razréd 50. Kotrige plácsajo na keden 50c pédeszt kednouv, one dobíjo... \$25.00

Razréd 100.

Razréd 100. Kotrige plácsajo na keden \$1.00 pédeszt kednouv, one dobíjo... \$50.00

Razréd 200.

Razréd 200. Kotrige plácsajo na keden \$2.00 pédeszt kednouv, one dobíjo... \$100.00

Razréd 500.

Razréd 500. Kotrige plácsajo na keden \$5.00 pédeszt kednouv, one dobíjo... \$250.00

Razréd 1000.

Razréd 1000. Kotrige plácsajo na keden \$10.00 pédeszt kednouv, one dobíjo... \$500.00

Gosztonyi Savings & Trust Co.

Third and Pierce Streets

BETHLEHEM, S. S., PA.

OUSZVETNO ODPÉRANYE NOUVE GVANTNE BAOTE

Vu Bethlehem várasí zdaj eden za drügím odpérajó lepse i lepse baote i tak rávno dnesz pá odpréjo edno nouvo Gvantno Baoto 127-133 E. 3rd St. tak ímenüvana Sell's Clothes Shop.

Té baote odpéranje nász szlovence blüzi dotíese, ár je tou eden nas z-sztároga krája vogrszki eslovek dao goriposztavíti z-velki dzostroskami, stera baota je záisztino lepota Bethlehem várasí na stero je nej szamo Mr. Anton Sell té baote lásztínik, nego mí szloven cí vszi, gda tou vídimo, ka ka je té eslovek z-küípüvajúesí pomoesjou v szebé tak dáleesgorí zdelo.

Hodimo dnesz veesér na tou goszvetno odpéranje, kí esasz mámo, naj sze veszelímo vu toj lepoti v-zínafküper.

ISZKANYE

BOBICS IVÁN-A ISCSEM, rodjeni je na Kosárháza-i (Kosarovei). V-Bethlehemí je bio 1918 ali 1919 po sterom je odíso i vees glásza ne esíjem od nyega. Sztaríske ga proszijo naj sze zglászi ali pa esi stoj za nyega zná naj bode tak dober nyegov átresz meni naznani. Joseph Fliszár 501 E. 3rd St. Bethlehem, Pa.

NE KRÍVITE VASO DECO CSI NESCE DOMÁ OSZTÁTI!

Deca sesé níkse veszélje meti vu zstíki. DAJTE NYIM TOU.

Goszlaríja je nájlepa i nájfalejsa, od steroga je famílíja leho veszela. DAJTE vasoj famílíji eden

COLUMBIA FONOGRAF ETE BOZSICS

Tou LEHKO vesíníte, esí prinasz küpite. Nas terminus je tak napravleni, ka te ví zadovolní. Csi bí pa betezsní, ali brezi dela bílí, te vam nede trífelo plácsívati. — Vszákí Columbia je garantérani.

\$5. dojplácsate i NOUVI COLUMBIA vu vas hram posztávno za Bozsics

Phillips Music Shop

11 East 3rd Street Odprejto po vecseráj

AMERICAN WINDISH PUBLISHING CO. INC.

Z-nouvimi masinami moderno notrivpelana Stamparija. — Oprávla szakseféle stamparszko i knigovezárszko delo vu nájkračisem vrejmeni, vu nájlepsem vöposztávlení za náj-bole rédnó cejno.

"Amerikanszki Szlovencov Glász" stamparija

ZNANOSZTNI GLÁSZI

Zemla

Dnesz szi zse zasmevano mislmo na tou, ka szo lüdjé tisztoga hípa, gda szo vszenavküpnozst broditi zacsno, szo za tanyejrovo formo drzsali Zemlou. Tak szo szi miszli, ka ta rávna Zemla na szvetszkoga mourja vréjki plava ino néba, kak káksi glazseni zvon pokrjje na nyou. Vu te glazseni zvon bi pa potem bilé goriprebite szvékle zvezjde.

Ali zse pred vecsimi sztotine lejta pred Krisztusovim rodjenom, nigdasnyi grki szo tüdi szoumniti zacsno, ka Zemla szamo kruglene forme more bidti. Na pamet szo vzéli nájmre, ka vu meszeca potemnejnyi, gda Zemlé szénea na Meszec szpádne ino tisztoga odkmicsi, je szénea okrougle forme. Okrougle forme széneo pa szamo kruglene forme dugoványe má, — tak nyim je pa nej bilou zsmetno goripridti na tou, ka je Zemlé forma okrougla.

Kesznej szo pri mourji zsvoucsi lüdjé na pamet vzéli, ka sze priblizsávajoucemsi hajouvi zaprva szamo vréjek, árboca rud vídi ino esi szamo hajouv blizse pride, sze vídi hajouva szpoudnye tejló. Po táksem je mourja licojna nej rávna, nego szlouka. Ár je pa zvelka vszepovszédi vu edno formo szlouka, záto Zemla jedíno okrougla more bidti. Rávno tou vídimo na velkój szühe zemlé ravnicí tüdi. Csi na príliko vu sztárom kráji na ravenszkóm vu dalecsíni stere vesznice szlejd zaglédnemo, nájprvé cérkev-noga törma vréjek vídimo ino dober cajt moremo idti prouti vézsi, dokées mo vídli cérkvi szpoudjen tao tüdi.

Drügi prikázi szo tüdi poszvedocsilí Zemlé okrougloszt. Poutnicke, kí od nigdasnyi cajtov mao potüjejo po zémli, szo tou vzéli na pamet, ka szvejta vu rázlocsíni krajínaj szo vszigdár drüge i drüge zvezjde vídli gori pridti. Marinarje szo zse dosztakrát okouli obhodili z-hajouvami Zemlou: tou bi tüdi zagvüšno nemogocíno bilou, esi bi Zemla tanyejrovo forme bila, ár vejte, gda bi tanyejra na roub prisli, bi vu szvejta votlíno szpadno hajouv.

Repáte zvezjde

Repáti zvezjd pont je — kak je tou zvezjd brodjávanya znanoszt vöpszlejdila — duga ino záto repáte zvezjde ednouk trno blüzi prídejo k-Szunci, drügoncs pa trno dalecs odídejo od nyega, táksega hípa jí ed Zemlé nanes nej víditi, ár nasa Zemla vszigdár Szunca vu blízíni osztáne. Gda je repáta zvezjda od Szunca dalecs, vönej vu mrzloj szvejta votlíni, od velkoga mraza repáte zvezjde vszáka vszébina, materiál zadrevenej, zmzrne. Potem repáta zvezjda zaednim z-povéksanov náglasztjouv prouti Szunci ide ino tak blüzi príde k-nyemi, ka dosztakrát vees toplouese dobí od Szunca, kak pa nasa Zemla. Po táksem sze pa rávno tou zgodí z-repátov zvezjdov, ka sze na káhle lüce-nov vodenov kaplicov zgodí. Repáte zvezjde tekoucsine sze razkadíjo, trdina sze na drouvne falate explodejra rázno ino sze zacsne goréese soupe priká-

zanye. Zvezjdárje znájo zmériti repáte zvezjde goréese soupe duzsino ino vídli szo zse tákse repáte zvezjde goréese soupo tüdi, stere duzsína je 120 million kilometrov bíla.

Repáte zvezjde goréese soupe dvoúja trno znamenita ob-szvojnosczt oznácsi. Edna ob-szvojnosczt je tou, ka je goréesa soupa vszigdár vkraj obrnye-na od Szunca. Toga prikáza zrok szo znánci vu prvejíi cajtaj vu Szunci i repátój zvezjdi bodouese lektericsnosztí vu szünyávajoucsój moucsi iszka-li. Ali novejse bole z-Szunca prisésvi trákov tíszkanyom probajo razlozítí. Vu novející cajtaj szo nájmre z-experimentumami vöpokázali, ka sze tráki tüdi tak znásajo, kak káksi trno szlab lüftni cug, steri kákse na szloboscsini viszéese málicsko dugoványe dale zná genoti.

Drüga trno intereszátna ob-szvojnosczt je tou, csi goréesa soupa rávno zakrjje stero dalej-snyo sztojésczo zvezjdo, záto sze tíszte sztojéscze zvezjde szvekloszt ne vídi za szlabejso, kak inda.

Hice razpresztéranye

Gda zselezniske sinje gori dejvajo sinj falate nemajo návade na tézsní edno k-drügoj djáti, ár bi sze té vu toplejsem vrejmení vugnole, zvrgle. Nájmre zivjví bi prisli na níkoj ino tou bi zseleznic vöposkáljé-nye zrokivalo. Ka naj sze toga ognejo, med sinjami votlíno nihájo, telko, kelko je rávno potrejbno siny na vtegványe ino nevarnosztí na odvrvítév. Ka naj známo od toga, vu kaksem mertüki sze zgája od hice zrokávano vtegványe vu zselezi, zadoszta de zamerkati, ka sze eden kilometer duga zselezna sinja priblizsno 24 centimetrov poduga, esi sze temperatura szamo 20 grádu-sov pozdigne. Telko toplouese premínyávanya sze pa od zíme do leta návadno zgodí.

Telegrámszki drodi szo v-zími vszigdár bole vtégnyeni, kak v-leti, ár sze vu toploucsi vövtégnejo i vugnejo, v-zími sze pa vküper potégnejo. Mlejko pa voda vöbezsi z-piszkra ali z-láboske, esi ne pázijo, ár sze med szegrejvanyom tíszto-ga presztor povéksa. Vodene ceví vu táksój globocsíni dejvajo doli, ka naj jí nágle tem-pereture premenbe — kakse sze odzvóna na Zemli pripetí-jo — zse nedoszégnejo ino tak vodé od hice vtégnyenoszt naj nezroküje cejvi razpoukanye.

Mí trzsimo vsze moude i velkosztí AUNT POLLY i STYLISH STOUT CIPELE i jedíno szamo prinasz lehko dobíte té CIPELE.

**M. E. Kreidler
i Szinovje**

NAJPOSTENEJSA
OBÜTELI BAOTA
17 East Third Street
BETHLEHEM, PA.

Zavüpvavnicke

“ Amerikanszki Szlovencov Glász” Reditelsztvo, szpostenyom naznánye dá estejocsim, ka, ki szi té szlovenszke novine sesé zapovedati, naj szi je szamo pri nasi “Zavüpvavnicaj” zapovej i naprej plácsa. Ali ki bi je Zavüpvavnikom nej mogocsi bio plácsati, on naj nám notri posle vu Reditelsztvo.

Opominamo nase szlovence, naj vszigdár proszjio odpiszek (nyugto) od onoga steromi za té szlovenszke novine plácsate i poglednite esi na tísztom odpiszki steroga dobite bode tej novin imé: “Amerikanszki Szlovencov Glász”. Csi bi pa na tom odpiszki toga iména nej bilo, tak te odnász novin tüdi nemrete csakati, ár mi tákse vu znánye nevémemo, stero mi níti naznánye nedobimo. Mi szamo onim poslemo novine i nyim nyigovo plácsano sumo vu réd zememo, ki do meli tákse odpiszke pokázati, steri szo od Amerikanszki Szlovencov, Glász novin szhájajocsi.

Amerikanszki Szlovencov Glász novin Zavüpvavnikov iména:

Bethlehem, Pa.
Bölec András

Pittsburgh, Pa.
Markos István
Simon István
940 Vista St.

Bridgeport, Conn.
Tkálec István
92 Pine Street

Newark, N. J.
Erbert István
15 Wall St.

Steelton, Pa.
Kamplin József
583 4th Street

Allentown, Pa.
Péter Farkas
514 N. Jordan St.

New Brunswick, N. J.
Louis Koszár
199 Hamilton St.

Palmerton, Pa.
Doncsesz Jozsef

Elizabeth, N. J.
Gombotz Ferencz

Chicago, Ill.
Mike Novák
1913 W. 13th Street

Trém vsiníte dobroto: sebi, glasüvajoucsesmi i nam, esi sze pri küpványi szpomenéte, ka szte storosov glasenýe vu nasi novínaj csteli.

SZMEJSNO CSTENÝÉ

Trijé kralouvje

— Gda szam nájzádnyics vu Europi hodo, trí kralé szam vido naednouk.

— Jasz szam tüdi tak obhodo — pa szam zgübo. Moj partner je trí szvinýe meo v-rokaj.

Prezidenta odebéranye

— Zsalosztno je, ka szo demokráte tákse ogrízávanye guesali na Collidge-a.

— Escse bole zsalosztno je, ka je tou ogrízávanye z-véksega fála — isztina. Ali Coolidge je záto nájbougsi mozszák za prezidenta.

Pazlívi mouz

Zsena: Zakaj tákse zselejs, ka naj kalucsnije noszim? Ino esi sze mi plüesa zvuzsgéjo, ka sze brigas z-tém, vej szam vu trej drüstvaj ino szam na 2000 dollárov szekulejra.

Mouz: Tak je, ali kak te jasz poznám, tí bos páli sészt meszecov betezsna i potem sze escse dönok ozdrávis.

Detecsa pamet

— Právi papa, zakaj nájmles ednoga roupara za hízno szlüzsbénico?

— Zakaj?
— Osteo szam vu novínaj, ka szo rouparje “vö z-csisztíli cejli hram.”

Znücani auto

Lizi, tvoj automobil je zse trno znücani, kak vövidi.

— Dá sze tou prerazniti, Trisza. Do eti mao sze zse z-petérov zsenídvami szkoncsane lübéznosztí poroudílo vu nye!...

Pri agentí

— Zaisztino vam toplo porácsam, ka bátrívno lehko küpíte ete hram. Peovnica je szploj szüha.

— Ka je tou zlouidi, te pa vu Bethlehemi nega zadoszta boot leggerov?...

Dobro csinejnye

— Novine szo li trno nepravicne, szamo krivice szpísejo vö, hüdobníjo, ali esi eden eslovek kaj dobro vesini, od tísztoga nika nepíseja.

— Tou je nej isztina. Probaj szamo mrejtí, vej bos vido, ka do píszale novine.

Bridgeport, Conn. i Krajína

ZAVÜPAVNIK: TKÁLECZ ISTVÁN
92 Pine Street
Bridgeport, Conn.

KOLETÁR JÓZSEF
PENEZEPOSILAJOCSEA,
SIFKARTE, NOTAROSKA
INO SZEKOLÁCIJE
KANCELAJA
401 HANCOCK AVE.
BRIDGEPORT, CONN.

Vsze ete zloucs prisztájajou-cse zavüpnosztí rédno i düs-novejstno dokoncsa.

Vu sztárom kráji bodoucsi dugovány sze obrnte kmeni z-cejlov zavüpnosztjouv

LESKO JÁNOS i SZIN
szta vu cejloj Connecticut drzséli i Bridgeport vársi jedíni Vogrszki Pogrobnik i Balzsaméerar, kí nájfalej i za nájfalejso cejno zgotovimo pokopálicse z-nasimi lászt-nimi automobilami.

Átresz:

JOHN LESKO i SZIN
328 Hancock Ave.
Bridgeport, Conn.

Csi Káhle ali Kaksekoli Pohístvo

seséte küpiti, poiscsite gori naso baoto, gde szi za primejro cejno lehko notri szprávide pohistva potrejbésino.

Nájbougsé káhle vu velkom prebéranyi drzsí-mo vu nasoj szkladárnici. Prídte i poglednite.

Feldman Bratovje

336 Hancock Ave. Bridgeport, Conn.

Pri zobári

Zobár: Nebojte sze nika. Vínete esütílj nika, popolno nete priszebi, dokées mo vam zoub szkübo.

Betezsník: Tou je rávno, goszpon doktor, od steroga sze bojím. Nega tü ednoga gvüsnoga meszta, kama bi lehko prvle szráno moj bongiláris?

Spájszno pripetjé

— Csteli szte vu novínaj, ka szo policáji vesaraj pokastigali eden hram?

— Ka je tou mogouese?
— Vej pa precsíte veserányi Times. Policáji szo prázen hram najsli ino szo ga — zápri.

Duga historja

— Povejte Mr. Brumbula, ka vam je právla zsena premi-noucsi eden dén, gda szte vno-csi sli domou?

— Máte trí vöre csasza?
— Zakaj?

— Vu kraicisem vrejmení vam nemrem povedati vsze tíszto, ka je ona guesala.

AMERIKANSZKI
GOTOVIPENEZ
DOLLÁRE

plácsamo vö tam prejk vu steromkoli vársi ali vézsi, brezi dolipotégnyenosztí, po posti ali pa po telegráfi.

SIFKARTE odávamo na stero koli liníjo, za právo cejno.

ZA VLOZSBE 4-ti percent interesa placstjemo.

KISS EMIL Bankhizsa
133 Second Ave New York.

Plácsajte naprej na:
“Amerikanszki Szlovencov Glász”

SÉSZTI SZKLEN

Po dugom i pocsasznom jezdényi je na szlejdnye domou prisó. Tak szi je miszlo, ka nigdár nede konce toj ponti...

Ka neprijénosztí ga je vu nyegovom zsítí doszégno, tíszto je med touv potjouv nyemi vsze na pamet prislo, ali mogo je vadlúvati, ka je tákse vkanenye, kak dnesz escse nigdár nej csüto. Cilou sze je olezsejsao gda je po breznoj ponti kastélszkoga plouta k-zseleznim gatram prisésvi, zagledno z-stoka dojszvetéese oukna. Zse je navolécsnoszt csüto na videjnye te z-meszecom poszvejsene krajíne ino na bremen szo nyemi bilé nébe zasmejane zvezjde.

Blüzi je hodilo vrejmen k-pounocsi, gda je k-szamszkoj vecsérji sezo ino je nemáratno, navolécsno poszlúhsao szvojeja vörnoga, sztároga inasa pripovedávanye, kí je nyemi goriobszlúhsávao ino kí je táksega hípa dopúszto sebi tíszto szloboscsino, ka je razveszeljávati zselo szvojeja goszpouda, koga je od detecsega vrszta mao poznao.

Inda je zgovárjanye Péter z-nisterimi pitanyi i odgovorami bátrívao. Dnesz je nejmo poszlúhsao, ino na szlejdnye je vu kádjenýa hízso sou, z-bozsnov volouv je légao doli na eden prijéten ottomán ino je na cigár nászgao.

Ta híza je bíla edna vu renaissance-stylusi zó-zídanoga kastéla nájesüdnejse meszto. Dvej okni

NAZNÁNYE

Z-postenyom naznánye dam vszém szlovencom, ka szam sze odszelo z-413 W. Broad Streeta vu nouvo meszto pod

107 W. 4th STREET
Phone 741

Kancelajszke vöre: 1/2-1 do 3 popoldnévi
od 1/2-7 do 9 vöre vecsér.

ASHER G. RUCH M. D.

DARŪVANYE NA ERDÉCSI KRIZS

Darüvnyéke naj prirazmijo ino naj szpoznajo toga dela cfe, potrejbno je naj vszaki keden pred estejouce pridejo ona pitanya i odgovarjany, stere szo od rázloosni drüstov notri szprávena na té cio. Eto-ga kédna estenyé vszebina je od

Drüstva prouti Tuberkulozisi

P. Ka je cio toga Drüstva?
O. (a) Za tém glédati naj vszaki tuberkuloziski betezsnik príliko dobí na zvrácsenyé od tuberkulozisa po prípravni násztajaj.
 (b) Vesiti národ kak naj ponizsa toga betega nevarnoszt i kak naj szezstávi.
 (c) Vküper szpraviti cejli národ prouti tomi betegi bojüvany.
P. Kelko betezsníkov príde pod toga drüstva rokou?
O. Vu 1923 je bilou 90 betezsníkov pod nyegvov obramov.
P. Kaksi nászhaj je prineszlo toga drüstva delo jeli szez je tuberkuloziski betezsníkov racsun ponizso od nyegvoga dela?
O. Od 1919 leta mao szez je tej betezsníkov racsun ponizso, ár je tisztoza hípa 144 betezsníkov bilou pod nyegvov obramov.
P. Jeli je mogouese, ka szez té racsun na dale tüdi ponizsa?
O. Mogouese je.
P. Ka bi szez zgodilo, esi bi tou drüstvo nej mogouese bilou gori obsztáti?
O. Prevnogo táksi betezsníkov, steri szo nej za gori vzéti vu drszélszki szanatorium bi brezi vizitejrajoucsi obravnaukiny (Visiting Nurse) osztalo, steri duznoszt je pa tou, ka naj z-vrácsiteli navküpo delajo i naj betezsníke i nyigove familije vszijo na tou, kak szez naj toga betega vkraj drszijo i bránijo.
P. Kak tou drüstvo presztávla od povnozávanyé tuberkulozisa?
O. Vu tom ka v-rázloosni jezika vódáva raztolmacsenye i z-tém ka vizitejrajouese obravnaukiny vszijo lüdsztvo na tou.
P. Jeli tou drüstvo ksenki dá vrácsitela tuberkuloziskim betezsníkom?
O. Steri szo tak betezsni, ka z-posztelé nemrejo tisztim vrácsitela domou posle, esi tak ka familijzkoga vrácsitela nemre meti. Vszí drügi betezsníke pa dobijo ksenki

vrácsenyé na Public Health Dispensary-ji.

P. Kakso szlüzso szpunyávajo toga drüstva obravnaukinye?

O. Té vszijo betezsníke kama naj plüinejo naj betega rászür-jenoszt presztáviyo, kak szez naj betezsník pázi od jejsztvine, kakso zrácsino naj nüca i kak szez naj vönej zdrzsáva, itd.

P. Jeli tou drüstvo vsze potrejbino dá táksim betezsníkom?

O. Dá jo.
P. Kak tá organizácija dela navküpo z-váraskimi vrácsiteli?

O. Tak ka vsze zglásene betegi nyim notrizglászi i dá nyim obrambo gda szo vposzteli betezsni.

P. Gde je toga drüstva glávno meszto?

O. Vu Kresge Zidini vu 4 numere hizsi na strtom i New streeti.

P. Kak eden eslovek vu etom vársi lekho vu nüc v-zemé té organizácije szlüzso?

O. Naj gori poisese vu etom vársi glávno kancelajo ali pa naj na telefoni zavové eto numero (960) Tam szez lekho nájde obravnaukiny ali szez pa nyej naznánye dá naj betezsníka vu nyegvom doumi goriobisese.

P. Sto szo esesztníke tomi Prouti-Tuberkulozisi Drüstvi?

O. H. F. Koch, Szedník.
 E. A. Dinan, Szekritár.
 W. A. Wilbur, Penezsník.
 Mr. R. K. Laros
 Mrs. C. H. Deemer
 Dr. A. B. Hamilton
 Direktorje

P. Kelko notrijemánya má tou Drüstvo?

O. Pouleg \$5000.00 na leto.

P. Odkéé tou notrijemánye príde?

O. COMMUNITY CHEST vu etom leti dá \$900.00, ta drüga suma pa príde od Bozsiesni stemplinov odávanyé, steri szez vszákó leto od Hváloóávanyé Dnéva (Thanksgiving Day) do Bozsicsa odávajo.

Pridoucega kédna odgovorí i pitanya prídejo od BABY HEALTH STATIONA (Decinszke zdravstvene stácie.)

Bethlehem Community Chest.

DRVA ! DRVA !

Dobra szüha DRVA szez dobijo primeni vu vszáksem vrejmeni Zapovejte szí je vu reditelsztvi 512 E. 4th Street Beth. Pa.

JOHN TEMLIN
 R. F. D. Box No. 264

ZMRZNE CEJLI SZVEJT

Vö szo najsi, ka szez Szunce rázhladi zoucsi Zemlou ino zmrzne vsze, ka zsvivé na szevejt

Cslovecsansztvo je na szmrt oszójeno! Homo Sapiens-a dnévi szo zse zracsunani!

Harlow Shaply professor, Harvard universityja zvezd-brodjávanya voditel je zglászo vö tou intereszántno i grozno delo. Ino professor tou právi, ka on trno dobro zná, ka gucusí. Tou právi nájmre, ka sztáro Szunce zse nikak nelübi tak sztáro Zemlou, kak je pred etim lübiló. Pred etim je ta lübézen topla bíla, pa esese vrouese. Zdaj pa zaednim mrzlejse bode.

Te mraz ne zroküje Zemla, nego Szunce. Meszto toga, ka bi vecs toplouese dávalo, prevednoma vecs mrazi dáva. Konec tomi deli tou bode, ka szo Szunce popolnoma vórazhladi. Gda szez zse popolno rázhladi, té na Zémli vsze zmrne. Vszé i vszákí.

Ka vsze tou gda de prihájalo?

Oh.

Za trisztou trillio lejt esese szamo. Tak pa mí esese nika nemamo zroka szez bojati, ka bi zmrznoli.

NORTH SIDE HARDWARE CO.

Prinász szez dobi szákisa zselezna potrejbcsina, kakti: Sparhetje, Lampaske i szákisa potrejbcsina za Automobile.

855-857 East Ohio Street, N. S. Pittsburgh, Pa.
 Bell Phone 2508 Cedar.

GDA DE VAM POTREJBCSINA NA POHISTVO, KÁRPETE ali KÁHLE

prídte kmeni i vidli te, ka te zadovolni, kak zblágom tak z-cejnov

HARRY KRUPP

843 E. Ohio Street N. S. Pittsburgh, Pa.

Phone Cedar: 5752-W

Dományi za dományega, podpérajte nase novine!

Pittsburgh, Pa. i Krajína

Zavüpavnik: Markos István

940 Vista Street,

N. S. Pittsburgh, Pa.

SZLOVENCÍ!

Podpérajte tiszte baotose, steri nász szlovene podpérajó. Tou szo tiszti, steri vu szlovenszki novinaj glasújejo. Tou szo tiszti stori, stere nam nej potrejbno zouszedno porácsati, ár vu Pittsburghi zsvoucsi nasi bratje szamí dobro znájo, ka vu tej glasúvajoucsi storaj za rédno cejno dobro blágo do-bijo i szaksega szlovena prijaznívo vöobszlüzávajo.

Naznánye Szloveni!

Vszém postüvanoi szlovencom dam naznánye, ka szam na novom meszti

Joseph Hotel

oudpro, gde szez dobi vszefelé jejsztvina ino pitvina za primejro cejno.

JOSEPH GOJTAN
 817 Chesnut Street
 N. S. Pittsburgh, Pa.

ILLINOIS WATCH CASE CO.

Primeni dobite ráj bokse blágo za rédno cejno. Pridte vu

S M A L L I N, Vóarszko baoto.

729 E. Ohio Street, N. S. PITTSBURGH, PA.

MOSKI GVANTI

Nouvi Jeszénszki z-ednimi ali z-2-ji laesami gvanti od \$16.50 do \$35.00

MOSKI ZGORNÍKAPUTJE

Nouve moude Zgorníkaputje od \$15.00 do \$35.00

POJBINSZKI GVANTI

Vszé z-Stofa z-dvouji laesami gvanti od \$7.50 do \$15.00

I vsze drügo potrejbcsino za Moske i Pojbe, stero szez szez gvantanya dosztája trszimo za rédno cejno.

Joseph Patz

MOSKOV I POJBOV BAOTA

829 East Ohio Street N. S. Pittsburgh, Pa.

Dupliske Erdécse ali Szíve Stempline dobite z-etim glasenjom

F. N. HOFFSTOT, Szedník GEORGE G. SCHMIDT, Penezník
 T. W. FRIEND, Podszedník H. J. C. BREKER, Podpenezník
 Penezna Vrejdnoszt \$200,000.00 Cejlo Imánye \$350,000.00

NATIONAL BANK OF AMERICA

709-711 East Ohio Street Pittsburgh, Pa.

Safe Deposit Box-e szez dobijo z-Arende
 4% Interesa plácsa na sparavnoj sumi

PEOPLE MEAT MARKET

JOSEPH FELKÁR, Lásznik.

Szloveni, ki szí scsé dobro frisko meszou küpiti on szez na obrné vu mojo mesznico, gde szez dobi szákisa fele frisko meszou za rédno cejno.

842-851 E. Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.

9529 Cedar

Vszigdár dobro i rédno bodete vöobszlüzseni, esi pridete vu moj Hotel, ár primeni dobite tou nájboukso blágo za nájdrednejszo cejno.

Horvatski i Szlovenszki Hotel

Matt. J. Bestic, lásznik

834 E. OHIO STREET N. S. PITTSBURGH, PA.

Naznánye dam vszem szlovencom, komi de potrejbno na Pogrobnika, on szez naj obrné kmeni, gde dobi naj bole postenejsze vö obszlüzseny

JOSEPH A. PAPPERT, Pogrobnik.

711 Lockhart Street, N. S. PITTSBURGH, PA.

— K-leszkovomi grmouvjí szta prisla, za sterimi je hrama plout bio okouli zaospászani, ino szez szta szamo pár sztopájov bíla od vrát.

Na Péteri je velka nemirovoszt vzéla moues, tak da bi pred notrisztoplejnyom povedati seseo kaj Mari szez naprej pascsila.

— Cesztou hodite vu Mokrain, Mari? — píta na szlejdnye dvojúvajoues.

— Pred etim szam nigdár nej hodila, szamo v-nedelo vu církev. Zádnyi keden szam tríkrát bíla tam.

— Vszigdár na postí?

— Vszigdár.

— Nateliko znamenita szo vam tiszta písma?

Dekla je tüho osztála. Nakla je glédala. Vúsztá szo nyej trepetale. Csüdnó zdejnye jo obládalo, ka z-kém jo potvárjajo. Velka léknyenoszt szez szkázala na nyej ino vu bolezen, nezadrzsáni gyoes je szpádnola.

— Ka vam jeszte? — píta száseno Péter.

— Oh, esi bi znali, kak neblájzsena szam, — je právla dekla ino je bolezen pogléd vrgla na nyega, potem szez pascsila notri vu hram.

Mladéncé je z-esüdivanyom glédao za nyouv. Volou je zgübo od poglédanya, nazáj je obrno konya, gori je szez na nyega ino vu sztopájaj je sou prouti doumi, vu medtém goriprisévsega meszeca szrebrnoj szvekloucsi.

— Ta rásztna me buje z-szvojov szagov, — je pravo pomali, nej szí je miszlo vecs na tiszto lüsnoszt, stero je nyemi tiszta napravila inda. Po cejloj pouti szí je na Máriko miszlo. Csüdivao szez je,